

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje, zgodnie z podjętą Uchwałą Nr LI/503/14 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 29 kwietnia 2014 roku

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr Magdalena Racinowska-Ratajska

mgr Irena Skrzyszowska - Jaksina

techn. Marek Wiśniewski

Szczecin, kwiecień 2017 r.

Spis treści:

1. WPROWADZENIE	5
1.1. Cel i zakres opracowania	5
1.2. Podstawa formalno-prawna opracowania	9
1.3. Materiały i dokumentacje wykorzystane w opracowaniu	10
1.4. Stopień szczegółowości prognozy	12
1.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu Studium.....	12
1.6. Zgodność projektu Studium z opracowaniem ekofizjograficznym	13
1.7. Struktura przestrzenna gminy – przeznaczenie, zagospodarowanie i użytkowanie terenów	13
1.8. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy	15
2. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIĘDZYDROJE	22
2.1. Położenie i struktura użytkowania	22
2.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	24
2.3. Wody podziemne i powierzchniowe	27
2.4. Gleby	28
2.5. Warunki i zmiany klimatyczne	29
2.6. Środowisko przyrodnicze	31
2.7. Formy ochrony przyrody	33
2.8. Proponowane formy ochrony przyrody	38
2.9. Inne obszary i obiekty prawnie chronione	39
2.10. Stan jakościowy środowiska na obszarze opracowania	43
3. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA (BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE, DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CHWILOWE, POZYTYWNE, NEGATYWNE) USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO.....	46
3.1. Ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	46

3.2. Przewidywane znaczące oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz krajobraz naturalny i kulturowy.....	51
3.3. Przewidywane znaczące oddziaływanie środowisko przyrodnicze związane z ustaleniami zawartymi w projekcie Studium	54
3.4. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu Studium.....	56
3.5. Ocena istniejących problemów ochrony środowiska i skutków realizacji ustaleń projektu Studium na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i cennych przyrodniczo	58
3.6. Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń projektu Studium.....	61
4. ROZWIĄZANIA PLANISTYCZNE MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	61
5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁANIA SKUMULOWANE NA ŚRODOWISKO ORAZ DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	62
6. WNIOSKI I ZALECENIA.....	63
7. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	72

1. WPROWADZENIE

1.1. Cel i zakres opracowania

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późniejszymi zmianami), przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, dla których sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko.

Art. 51 ust. 1 w/w ustawy stanowi, że organ opracowujący projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, której instrumentem jest prognoza, ma na celu zidentyfikowanie prawdopodobnych i realnych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zamierzeń zawartych w projekcie zmiany studium. Podstawę do oceny dokumentu stanowi wskazanie głównych źródeł oddziaływań oraz określenie sposobu eliminacji niekorzystnych skutków jakie mogłyby powstać w trakcie i po realizacji zadań zawartych w zapisach studium.

Podstawą prawną przystąpienia do sporządzenia niniejszego opracowania jest Uchwała Nr LI/503/14 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje przyjętego uchwałą Nr XIII/123/99 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 22 października 1999 r. i zmienionego Uchwałą nr LV/573/10 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 29 czerwca 2010 r. Podstawą do poniższego opracowania była *Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje 2008*.

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona w zakresie wynikającym z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Opracowanie zawiera:

- opis istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- opis stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- zidentyfikowane problemy związane z ochroną środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu planistycznego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

- zidentyfikowane przewidywane znaczące oddziaływania w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Dokument prognozy ma za zadanie:

- zidentyfikować pojawiające się zagrożenia w konkretnych warunkach środowiskowych,
- ustalić, czy prawidłowo uwzględniono lokalne uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- ocenić skutki, które mogą wyniknąć ze zmiany warunków, w stosunku do obowiązującego planu,
- ocenić na ile zmiana ustaleń planu pozwoli na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska oraz w jakim stopniu nowe ustalenia mogą spotęgować istniejące zagrożenia lub je osłabić,
- ocenić w jakim stopniu proponowana zmiana sposobu wykorzystania terenu naruszy zasady prawidłowej gospodarki zasobami zidentyfikowanymi w polityce gminnej i regionalnej, w tym kierunki ochrony zasobami przyrodniczymi.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, tj:

- istniejący sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu studium

oraz ich wpływ na :

- emisję zanieczyszczeń do powietrza
- emisję hałasu
- wody powierzchniowe i podziemne,
- gleby,
- kopaliny,

- emitowanie pól elektromagnetycznych
- ryzyko wystąpienia poważnych awarii,

b) prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu studium wraz z przedstawieniem tych informacji na załączniku mapowym oraz ich wpływ na:

- emisje zanieczyszczeń do powietrza,
- emisje hałasu,
- wody powierzchniowe i podziemne,
- gleby,
- kopaliny,
- emitowanie pól elektromagnetycznych,
- ryzyko wystąpienia poważnych awarii,

c) wykaz roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, typów krajobrazu naturalnego i elementów przyrody nieożywionej stwierdzonych na obszarach objętych projektem studium wraz z ich krótką charakterystyką,

d) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- istniejący sposób i stan zagospodarowania obszarów, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu wraz z przedstawieniem tych informacji na załączniku mapowym oraz skutki ich wpływu na środowisko, a w szczególności na:
  - jakość powietrza atmosferycznego
  - hałas
  - odpady
  - gospodarkę wodno – ściekową
  - gleby

e) przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ znaczącego oddziaływania postanowień projektu na środowisko,

f) wykaz gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, typów krajobrazu naturalnego i elementów przyrody nieożywionej stwierdzonych na obszarach, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu wraz z ich krótką charakterystyką,

g) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,

- wykaz form przyrody występujących na obszarach, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu wraz z postanowieniem tych informacji na załączniku mapowym,

- ocena stopnia zgodności postanowień projektu planu z:
- zapisami ustawy o ochronie przyrody w części dotyczącej zasad gospodarowania zasobami
- przyrody i krajobrazu, w tym ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt,
- z zapisami aktów prawa miejscowego ustanawiających ww. formy ochrony przyrody i określających zasady gospodarowania w ich granicach,

h) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania projektu studium,

i) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na spójność sieci obszarów Natura 2000, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny
- wodę
- powietrze
- powierzchnie ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne
- spójność sieci obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

j) w przypadku stwierdzenia negatywnego wpływu na środowisko lub spójność Natura 2000 przedstawić:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu studium, a w szczególności na spójność sieci obszarów Natura 2000,
- biorących pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz spójność sieci obszarów Natura 2000 – rozwiązanie alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym

wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Część opisowa prognozy omawia aktualny, wynikający z dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu, stan środowiska przyrodniczego na obszarze gminy, analizuje skutki realizacji postanowień projektowanego dokumentu dla poszczególnych komponentów środowiska oraz formułuje wnioski i zalecenia, wynikające z przeprowadzonej analizy.

Załączniki graficzne

1. Mapa prognozy do *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje*, skala 1:10 000.
2. Powiązania zewnętrzne obszaru opracowania pokazano na mapie w skali 1:100 000.

1.2. Podstawa formalno-prawna opracowania

Podstawą sporządzenia prognozy są obowiązujące ustawy i rozporządzenia:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 r., poz. 519 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 r., poz. 353 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz.778, z późn. zm.);
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. 2017 r., poz. 788 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2015 r., poz.909, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. 2016 r., poz. 2145, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2016 r., poz. 1131, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 z późniejszymi zmianami);
- Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie zadań ochronnych dla Wolińskiego Parku Narodowego (Dz. Urz. MŚ poz. 13);
- Uchwała Nr LI/503/14 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 29 kwietnia 2014 r.

w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje przyjętego uchwałą Nr XIII/123/99 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 22 października 1999 r. i zmienionego Uchwałą nr LV/573/10 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 29 czerwca 2010 r.

1.3. Materiały i dokumentacje wykorzystane w opracowaniu

Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu wykorzystano informacje zawarte w dokumentach formalnych, dokumentach planistycznych sporządzonych dla obszaru gminy, wykorzystano, raporty, dostępne publikacje dotyczące szerszego obszaru oraz materiały wynikające z obowiązujących aktów prawnych. W znacznej mierze wykorzystane zostały również informacje zawarte w *opracowaniu Ekofizjograficznym do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje* oraz w *Prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje* (2009).

1. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyzdroje na lata 2014 - 2017 z perspektywą na lata 2018- 2021.
2. Atlas klimatycznego ryzyka uprawy roślin w Polsce, Akademia Rolnicza w Szczecinie, Szczecin 2001 r.
3. Dybkowska – Stefek D. , Pluta M.: Opracowanie Hydrograficzno-hydrologiczne woj. zachodniopomorskiego, materiał do PZPWZ 2009.
4. Dylawerska J. K., 2009: Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje. Wersja do konsultacji. Międzyzdroje.
5. Jankowiak J., (red), 1976: Biometeorologia człowieka. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. Warszawa.
6. KLIMAT POIG.01.03.01-14-011/08 pt. "Wpływ zmian klimatu na środowisko, gospodarkę i społeczeństwo(zmiany, skutki i sposoby ich ograniczania, wnioski dla nauki praktyki inżynierskiej i planowania gospodarczego)", IMiGW, projekt europejski.
7. Kondracki J., Geografia fizyczna Polski., PWN, Warszawa 2001r.
8. Krzymowska-Kostrowicka A., 1997: Geoekologia turystyki i wypoczynku. Wyd. Naukowe PWN. Warszawa.
9. Kostrzewski A., Kolander R., Szpikowski J.: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2006–2007. Zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego. UAM.
10. Mapa geologiczna Polski w skali 1:500 000, PIG, Warszawa 2006.
11. Marsz A.: Próba regionalizacji fizycznogeograficznej wyspy Wolin. Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią. T. 17 Warszawa 1966.

12. Metody opracowań topoklimatycznych. Dokumentacja geograficzna. Zeszyt 3. IGiPZ. PAN, Wrocław 1980.
13. Miasto i gmina Międzyzdroje. Monografia geograficzna - praca zbiorowa pod red. A. Kostrzewskiego. Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno – ekonomiczna. Studenckie Koło Naukowe Geografów Uniwersytetu A. Mickiewicza. Poznań 1989.
14. Opęchowski M., Wolender T., Studium Wartości Kulturowych Gminy Międzyzdroje, Szczecin 2009.
15. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje, zgodnie z podjętą Uchwałą Nr LI/503/14 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 29 kwietnia 2014 roku. RBGPWZ, Szczecin 2016.
16. Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni Międzyzdroje - Zalew Szczeciński - wyspy Wolin i Uznam. Część II: wody podziemne, synteza. Kraków 2014.
17. Raporty o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2000 - 2014, PIOŚ, WIOŚ Szczecin.
18. Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2014.
19. Strategia rozwoju gminy Międzyzdroje na lata 2014 - 2025. Dariusz Zarzycki , Doradztwo Ekonomiczne 2013.
20. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA). Ministerstwo Środowiska 2012.
21. Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje. Załącznik do Uchwały Nr LV/573/10 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 29 czerwca 2010 r.
22. Studium stanu rozpoznania i możliwości ujęcia wód termalnych w miejscowości Międzyzdroje 2013.
23. Uwarunkowania glebowo – rolnicze terenu gminy Międzyzdroje sporządzone dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Szczecin 2008.
24. Waloryzacja przyrodnicza gminy Międzyzdroje - Operat generalny, BKP Szczecin, 1998r.
25. Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego 2010. Biuro Konserwacji Przyrody.
26. Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chlarecki P. – red. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki. 2010.

1.4. Stopień szczegółowości prognozy

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wskazuje w art. 53, iż zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko należy uzgodnić z właściwymi organami.

Szczegółowość opracowania wynika także z dostępnych informacji o środowisku (np.: opracowanie ekofizjograficzne i wizje lokalne) oraz odpowiada szczegółowości planu, jak i szczegółowości wymaganej w ustawie.

Prognozę wykonano w zakresie i stopniu szczegółowości uzgodnionym przez:

- Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Szczecinie – pismo WOPN - OS.411.29. 2015.KM z dnia 14 kwietnia 2015 r.
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kamieniu Pomorskim – pismo PS-ZN400-2/15 z dnia 30 marca 2015 r.

1.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu Studium

Praktycznie wszystkie dokumenty dotyczące problematyki środowiska przyrodniczego na szczeblu wspólnotowym i krajowym wywodzą się z kilku dokumentów międzynarodowych. Początek dała konferencja Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r., na której zdefiniowano założenia zrównoważonego rozwoju. Według uczestników konferencji zrównoważony rozwój danego obszaru to takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku możliwości korzystania z nich, zarówno przez obecne, jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Kolejnym dokumentem o charakterze międzynarodowym jest Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek, która powstała w wyniku dyskusji na gremiach ONZ, którą prowadzono nad podstawowymi wyzwaniami współczesnego świata, zawartymi m.in. w raporcie pani Brundtland „Nasza Wspólna Przyszłość”. Najistotniejszą częścią dokumentu odnoszącą się do problematyki ochrony środowiska jest część II pt. „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, w której to jest 14 rozdziałów dotyczących potrzeb badań środowiska, zapobieganiu zagrożeniom, zwalczaniu negatywnych zjawisk w środowisku, ochronie zasobów środowiska, bezpiecznym gospodarkom itd.

W niniejszej części dokonano analizy zgodności celów *Studium* z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, w tym unijnym, krajowym oraz wojewódzkim. Najważniejszym dokumentem w zakresie określenia celów i zadań dotyczących ochrony środowiska i konieczności zmniejszenia presji na środowisko jest „Polityka Ekologiczna

Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”, która bierze pod uwagę zobowiązania wynikające z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Przy jej opracowywaniu uwzględniono strategiczne i programowe dokumenty rządu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Wspólnoty Europejskiej. Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju. Natomiast Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), przyjęta przez rząd w grudniu 2011 r., jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Niezależnie od planów, programów i strategii krajowych dokumentami obowiązującymi dla całego terytorium kraju są ustawy i rozporządzenia (m.in. wymienione w rozdz. 1.2.).

Najistotniejszymi dokumentami, które powinny być najściślej powiązane ze *Studium* są dokumenty szczebla gminy, szczególnie: *Strategia Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2008-2020*, *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyzdroje* oraz *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Międzyzdroje*.

Projekt *Studium* umożliwia harmonijne zagospodarowanie przedmiotowego obszaru zgodnie z obowiązującymi normami i obostrzeniami prawa międzynarodowego i ogólnokrajowego, z zachowaniem ładu i estetyki oraz z dotrzymaniem zasad optymalnego wykorzystania terenu i zabezpieczenia elementów środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem, a także w poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Ogólnie należy stwierdzić, że ustalenia projektu *Studium* w zakresie ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego są zgodne z wytycznymi ekofizjograficznymi.

1.6. Zgodność projektu Studium z opracowaniem ekofizjograficznym

Szczegółową analizę środowiska, w tym ocenę jego stanu wraz z identyfikacją zagrożeń przeprowadzono w opracowaniu ekofizjograficznym wykonanym na potrzeby projektu *Studium* gminy Międzyzdroje.

Proponowane w projekcie zmiany *Studium* rozwiązania przestrzenne dostosowane są do uwarunkowań przyrodniczych terenu wynikających z tego opracowania. Ustalenia projektu planu w zakresie ochrony środowiska są zgodne z wytycznymi ekofizjograficznymi.

1.7. Struktura przestrzenna gminy – przeznaczenie, zagospodarowanie i użytkowanie terenów

Gmina Międzyzdroje z uwagi na duże zróżnicowanie fizjograficzne, sposób użytkowania oraz unikalne walory przyrodnicze, cechuje się złożoną sytuacją planistyczną.

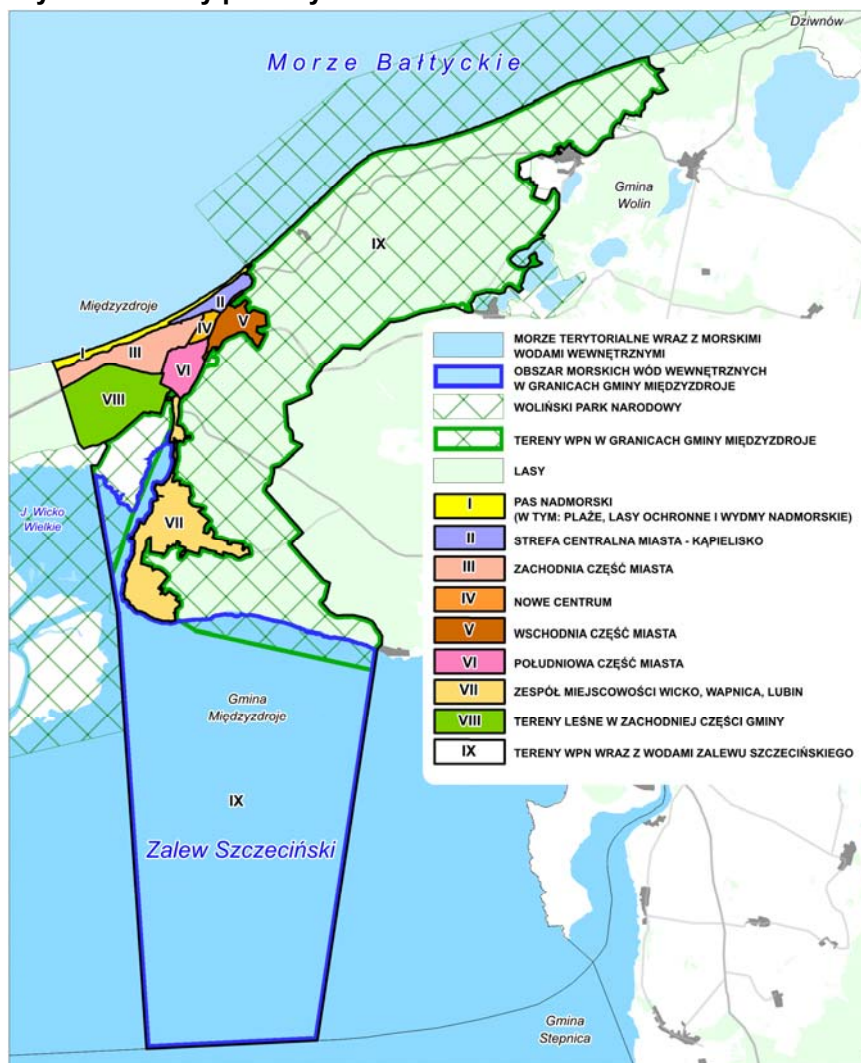
W sposób wyraźny obszar gminy jest zdominowany dwoma głównymi elementami przyrodniczymi:

- otoczeniem wód morskich mający znaczący wpływ na cechy abiotyczne i biotyczne całej gminy,
- znacznym udziałem powierzchni chronionych obejmującymi ponad 96% powierzchni gminy, w tym obszar o najwyższej kategorii ochronności (Woliński Park Narodowy).

Zgodnie z zakresem opracowania podlegającego Prognozie, dla potrzeb planistycznych w *Studium* wydzielonych zostało dziewięć obszarów planistycznych, oznaczonych w dokumencie jako:

- I. Pas nadmorski (w tym: plaże, lasy ochronne i wydmy nadmorskie),
- II. Strefa centralna miasta - kąpielisko,
- III. Zachodnia część miasta,
- IV. Nowe centrum,
- V. Wschodnia część miasta,
- VI. Południowa część miasta,
- VII. Zespół miejscowości Wicko, Wapnica, Lubin,
- VIII. Tereny leśne w zachodniej części gminy,
- IX. Tereny WPN oraz wody Zalewu Szczecińskiego;

Ryc. 1. Obszary planistyczne

Źródło: *Studium kierunków i zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje 2016*. Opracowanie własne RBGPWZ

1.8. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

Podstawowym celem polityki przestrzennej gminy Międzyzdroje jest zrównoważony rozwój gminy w oparciu o funkcję ochronną i funkcję wypoczynkową zapewniający mieszkańcom gminy poprawę warunków życia. Projekt zmiany *Studium* zakłada trzy podstawowe cele rozwoju gminy:

- utrzymanie funkcji ochronnych,
- poprawę warunków życia mieszkańców i ochrona przed szczególnymi zagrożeniami (powódzie, osuwanie mas ziemnych),
- rozwój funkcji turystycznej - opartej głównie o walory wodne obszaru gminy (wody morskie wewnętrzne i zewnętrzne).

W *Studium* nie zakłada się wprowadzania funkcji przemysłowych na obszarze gminy, w tym szczególnie lokalizacji elektrowni wiatrowych. Wynika to zarówno z określonego priorytetowego kierunku rozwoju, jak i ściśle powiązanych z nim uwarunkowań środowiskowych.

Tab. 1 Zasady i wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wskazane w *Studium*

W zakresie kształtowania struktury funkcjonalnej – przeznaczenia terenów - wskazuje się poniżej poszczególne kategorie terenów wraz z opisem funkcji podstawowej i dopuszczalnej oraz określeniem parametrów i wskaźników:

Tereny budowlane lub z dopuszczeniem zabudowy w ograniczonym zakresie:

M Tereny zabudowy mieszkaniowej

Funkcje:

- podstawowa – jedno- i wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa, zabudowa zagrodowa,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające – usługowa, w tym zakwaterowania, zabudowa zamieszkania zbiorowego, administracyjna obsługa ludności, kultura i oświata, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- minimalne wielkości nowowydzielanych działek: 300 m² na terenach miejskich i 600 m² na terenach wiejskich (wskazane parametry nie dotyczą wydzielania działek na potrzeby infrastruktury, przyłączenia w celu poprawy warunków zagospodarowania działki itp.),
- powierzchnię zabudowy – maksymalnie do 70%,
- powierzchnię biologicznie czynną – minimum 30% powierzchni działki, w przypadku zabudowy jednorodzinnej szeregowej oraz wielorodzinnej, a także pierzejowej – minimum 10%,
- wysokość projektowanej zabudowy jednorodzinnej do 12,0 m n.p.t. do kalenicy, najwyższego punktu dachu lub ściany atykowej;
- wysokość projektowanej zabudowy wielorodzinnej i zabudowy zamieszkania zbiorowego do 16,0 m n.p.t. do kalenicy, najwyższego punktu dachu lub ściany atykowej; w kwartałach zabudowy ograniczonych ulicami Komunalną, Nowomyśliwską, Gryfa Pomorskiego i Niepodległości oraz Gryfa Pomorskiego, Krótką, Ignacego Krasickiego i Zwycięstwa dopuszcza się wysokość zabudowy do 20,0 m n.p.t.
- dopuszczone funkcje uzupełniające należy lokalizować w ramach kubatury zabudowy o funkcji podstawowej terenu z wyłączeniem garaży i budynków gospodarczych na działkach zabudowy jednorodzinnej,

- ponadto na terenach wiejskich dopuszcza się lokalizację budynków gospodarczych służących hodowli zwierząt i potrzebom prowadzenia gospodarstwa rolnego i ogrodniczego, o ile plan miejscowy w ustaleniach szczegółowych nie ograniczy tego rodzaju funkcji, możliwa jest również lokalizacja pensjonatów, budynków gospodarczych i garaży,
- budowa ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych o liczbie miejsc postojowych wynikających z przeliczenia projektowanych powierzchni użytkowych funkcji realizowanych obiektów.

UTH Tereny zabudowy usługowej - zamieszkania zbiorowego

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja budynków zamieszkania zbiorowego (m. in. hotelowych, czy oferujących usługi w systemie condo-hotel¹) na potrzeby wypoczynku i rekreacji,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające – lokalizacja zabudowy towarzyszącej, w tym usług i urządzeń związanych z wypoczynkiem i rekreacją, usług handlu, gastronomii, usług publicznych (kultura i oświata), infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi (garaże wyłącznie wbudowane w obiekt o funkcji podstawowej), zieleń urządzona,
- dopuszcza się utrzymanie istniejącej funkcji mieszkaniowej (z możliwością przebudowy, nadbudowy) z zakazem powiększania powierzchni zabudowy.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- minimalna wielkość nowowydzielanych działek: 300 m²,
- powierzchnia zabudowy – maksymalnie do 100% powierzchni terenu/działki na obszarze miasta i do 60 % na obszarach wiejskich,
- powierzchnia biologicznie czynna – dot. zagospodarowania działki na obszarach wiejskich – minimum 30% powierzchni terenu/działki,
- zabudowa w skali dostosowanej do otoczenia (maksymalnie do 20,0 m n.p.t.),
- w miejscach oznaczonych na rysunku studium symbolem „dominant przestrzennych” dopuszcza się zabudowę do 25,0 m n.p.t, do 40,0 m n.p.t. oraz do 55,0 m n.p.t.

UT Tereny zabudowy usług turystycznych

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja budynków zamieszkania zbiorowego (pensjonatów, małych hoteli i domów wczasowych), schronisk, budynków rekreacji indywidualnej, campingów i pól namiotowych na potrzeby wypoczynku i rekreacji,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy usługowej i urządzeń związanych z wypoczynkiem i rekreacją, usług handlu, gastronomii, usług publicznych, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona,
- w szczególności dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej z zaleceniem docelowej adaptacji na funkcje zgodne z podstawowym przeznaczeniem terenu.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- dla zabudowy pensjonatowej, hotelowej, domów wczasowych oraz schronisk i campingów ustala się:
  - wielkość powierzchni działki dostosowana do ilości miejsc noclegowych,
  - powierzchnia zabudowy działki – maksymalnie do 50%,
  - powierzchnia biologicznie czynna – minimum 30%,
  - maksymalna wysokość zabudowy – do 16,0 m n.p.t.;
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej ustala się parametry i wskaźniki jak dla zabudowy

¹ Condo hotel– inwestycja dewelopersko-hotelarska / budynek stanowiący połączenie condominium (zbioru jednostek mieszkalnych) i hotelu.

- mieszkaniowej jednorodzinnej,
- zabezpieczenie miejsc do parkowania na potrzeby usług zakwaterowania w liczbie minimum 1 miejsce na 5 miejsc noclegowych.

U Tereny zabudowy usługowej

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy i funkcji usługowych związanych z obsługą mieszkańców i turystów,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej, w tym związanej z zakwaterowaniem, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona,
- w szczególności dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej z zaleceniem docelowej adaptacji na funkcje zgodne z podstawowym przeznaczeniem terenu.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- minimalna powierzchnia działki – dostosowana do programu usługowego,
- dopuszczalna powierzchnia zabudowy działki – do 100% na obszarze miasta i do 60 % na obszarach wiejskich,
- powierzchnia biologicznie czynna – dot. zagospodarowania działki na obszarach wiejskich - minimum 30%,
- wysokość zabudowy uzależniona od funkcji obiektu i rodzaju działalności usługowej lecz nie większa niż 12,0 m n.p.t.; w kwartale zabudowy ograniczonym ulicami Komunalną, Gryfa Pomorskiego, Nowomyśliwską i Niepodległości dopuszcza się wysokość zabudowy do 20,0 m n.p.t.
- możliwość stosowania dominant w kubaturze budynku o wysokości do 16,0 m n.p.t. i na powierzchni nie przekraczającej 25% powierzchni zabudowy.

UK Tereny usług kultury i kultu religijnego

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy i funkcji związanych z kulturą i kultem religijnym,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej, w tym mieszkaniowej i związanej z zakwaterowaniem, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona,
- wysokość zabudowy uzależniona od funkcji obiektu i rodzaju działalności usługowej.

Istniejąca zabudowa usług kultury – muzea i galerie, Międzynarodowy Dom Kultury, amfiteatr, kino itp., a także sakralna – kościoły, domy modlitw i zabudowa towarzysząca, w tym związana z zakwaterowaniem (np. plebanie, domy pielgrzymkowe) – do dalszego użytkowania z możliwością przebudowy.

UO Tereny usług oświaty i wychowania

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy i urządzeń związanych z usługami oświaty i wychowania,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające – tereny rekreacji i sportu, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona.

Istniejące obiekty i tereny przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych – do dalszego użytkowania.

UA Tereny usług administracji

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy związanej z usługami administracji samorządowej i instytucji administracji państwowej,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej, w tym mieszkaniowej na potrzeby dozoru, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzone.

Istniejące obiekty i tereny usług administracji, w tym siedziba Dyrekcji Wolińskiego Parku Narodowego do dalszego użytkowania. W odniesieniu do siedziby władz samorządowych docelowa lokalizacja budynku ratusza jest ustalona na terenie „Nowego Centrum”.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- minimalna powierzchnia działki – dostosowana do programu usługowego,
- dopuszczalna powierzchnia zabudowy działki – do 90%,
- powierzchnia biologicznie czynna – minimum 10%,
- zabudowa w skali dostosowanej do otoczenia, niska (do 12,0 m n.p.t.) i średniowysoka (do 20 m n.p.t.).

UH Tereny usług handlu

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy związanej z usługami handlu,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej funkcji podstawowej, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi (dopuszczalna lokalizacja stacji paliw, stacji obsługi pojazdów i myjni samochodowej), zieleń urządzone.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- dopuszczalna powierzchnia zabudowy działki – do 90%,
- powierzchnia biologicznie czynna – minimum 10%,
- wysokość zabudowy – do 12,0 m n.p.t. (nie dotyczy obiektów handlowych wbudowanych w obiekty o innej funkcji); w kwartale zabudowy ograniczonym ulicami Komunalną, Gryfa Pomorskiego, Nowomyśliwską i Niepodległości dopuszcza się wysokość zabudowy do 20,0 m n.p.t.

US Tereny usług sportu i rekreacji

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja obiektów, urządzeń i zabudowy na potrzeby sportu i rekreacji oraz turystyki (boiska i place gier sportowych, place zabaw, przystanie wodne, kąpieliska, siłownie itp.),
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej funkcji podstawowej, w tym mieszkaniowej na potrzeby administracji i dozoru, obiekty usług gastronomii i zakwaterowania, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzone.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- minimalna powierzchnia działki – dostosowana do programu usługowego,
- dopuszczalna powierzchnia zabudowy działki – do 50%,
- powierzchnia biologicznie czynna – minimum 30%,
- wysokość zabudowy - do 12,0 m (nie dotyczy obiektów wielkokubaturowych takich jak hala sportowa czy kryta pływalnia, dla których dopuszcza się wysokość do 20 m n.p.t.),
- powyższe wskaźniki i parametry nie dotyczą obiektów realizowanych w całości jako wbudowanych w zabudowie wielofunkcyjnej.

UZ Tereny usług zdrowia

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy związanej z opieką zdrowotną,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej, w tym mieszkaniowej na potrzeby administracji i dozoru, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona.

Parametry, wskaźniki i wytyczne kształtowania zabudowy jak dla terenów usług.

UI Tereny usług innych

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy i urzędzeń związanych z funkcjonowaniem służb bezpieczeństwa publicznego, w tym policji i straży pożarnej,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona.

Parametry, wskaźniki i wytyczne kształtowania zabudowy jak dla terenów usług.

RLU Tereny administracji leśnej

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy i urzędzeń na potrzeby administracji leśnej,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej, w tym mieszkaniowej na potrzeby administracji i dozoru, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona.

Parametry, wskaźniki i wytyczne kształtowania zabudowy jak dla terenów usług.

P Tereny produkcyjno-składowo-magazynowe

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy związanej z działalnością produkcyjną, składową i magazynową,
- dopuszczalne funkcje uzupełniające - lokalizacja zabudowy towarzyszącej, w tym funkcji mieszkaniowej (na potrzeby właściciela lub dozoru), biurowej, wystawienniczej, handlowej związanej z profilem działalności podstawowej, infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- minimalna powierzchnia działki – dostosowana do programu usługowego,
- dopuszczalna powierzchnia zabudowy działki – do 60%,
- powierzchnia biologicznie czynna – minimum 20%,
- wysokość zabudowy uzależniona od funkcji obiektu i rodzaju działalności usługowej lecz nie większa niż 12,0 m.

PM Tereny zabudowy związanej z funkcjonowaniem portów i przystani morskich

Funkcje:

- podstawowa – lokalizacja zabudowy i urzędzeń związanych z funkcjonowaniem portów

i przystani morskich, w tym na potrzeby rybołówstwa, żeglugi, sportów wodnych, turystyki i innych związanych funkcjonalnie z akwenami morza terytorialnego i morskich wód wewnętrznych,

- dopuszczalne funkcje uzupełniające – lokalizacja zabudowy towarzyszącej funkcji podstawowej, w tym obiekty usług gastronomii i zakwaterowania, funkcji mieszkaniowej na potrzeby dozory, lokalizacja obiektów pełniących funkcje kulturalno-oświatowe (muzea, skanseny, edukacja), infrastruktura techniczna, komunikacja i parkingi, zieleń urządzona

Tereny obejmujące porty i przystanie morskie:

- przystań morską w Międzyzdrojach (molo),
- przystań rybacka w Międzyzdrojach (wschodnia część miasta),
- morski port rybacki w Wapnicy (wraz z mariną jachtową),
- port morski w Lubinie

oraz pozostałe wskazane na rysunku Studium, dla których planowana zmiana zagospodarowania terenu wymaga przeprowadzenia procedur określonych przepisami odrębnymi w zakresie administracji morskiej.

W zakresie parametrów, wskaźników i wytycznych kształtowania zabudowy ustala się:

- minimalna powierzchnia działki – dostosowana do programu użytkowego,
- dopuszczalna powierzchnia zabudowy działki lub terenu – do 60%,
- powierzchnia biologicznie czynna – minimum 20%,
- wysokość zabudowy uzależniona od funkcji obiektu i rodzaju działalności usługowej i produkcyjnej lecz nie większa niż 12,0 m n.p.m. – nie dotyczy budynków istniejących poddawanych zabiegom rehabilitacji oraz obiektów wymagających zwiększenia wysokości zabudowy w związku z wymogami technicznymi wynikającymi z funkcji budynku jak np. hala szkodnicza. Ograniczenie wysokości nie dotyczy również technicznych urządzeń obsługi portu i obiektów towarzyszących.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się likwidację lub zmianę granic istniejących portów i przystani (decyzją Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie i w oparciu o procedury przepisów odrębnych).

Tereny zieleni:

ZC Tereny cmentarzy

Istniejące, czynne – do dalszego użytkowania i nieczynne – użytkowanie zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony dóbr kultury – zagospodarowanie na podstawie przepisów odrębnych.

ZD Tereny ogrodów działkowych

Istniejące – do dalszego użytkowania, z możliwością przekształcenia w kierunku funkcji rekreacji indywidualnej z możliwością prowadzenia usług w zakresie zakwaterowania.

ZP Tereny zieleni parkowej

Istniejące – do dalszego użytkowania zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska oraz dóbr kultury; dopuszcza się jako uzupełniające zagospodarowanie terenu z możliwością urządzenia i wyposażenia na potrzeby kultury, sportu i rekreacji oraz budowę parkingów podziemnych.

ZU Tereny ogólnodostępnej zieleni urządzonej

Możliwa jest realizacja obiektów i urządzeń małej architektury, lokalizacja miejsc wypoczynku, punkty, ciągi i platformy widokowe. Obowiązywać winien zakaz lokalizacji reklam, za wyjątkiem tablic informacyjnych, związanych z historią i walorami przyrodniczymi okolicy. Zakaz realizacji zabudowy kubaturowej.

Tereny infrastruktury i obsługi komunikacji:

KS Tereny usług komunikacyjnych

Obsługa ruchu samochodowego w tym lokalizacja stacji paliw, parkingi i garaże wielostanowiskowe.

TK Tereny kolejowe

wraz z funkcjami i usługami towarzyszącymi obsłudze transportu

EF Teren lokalizacji farmy fotowoltaicznej

urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

EE Tereny lokalizacji infrastruktury elektroenergetycznej

IT Teren lokalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej

PG Tereny lokalizacji infrastruktury na potrzeby pozyskiwania i wykorzystywania energii geotermalnej

WZ Tereny ujęć i stacji uzdatniania wody podziemnej

NO Tereny oczyszczalni i przepompowni ścieków

2. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIĘDZYDROJE

2.1. Położenie i struktura użytkowania

Gmina Międzyzdroje położona jest w północnozachodniej części województwa zachodniopomorskiego na Wyspie Wolin oddzielonej od stałego lądu od zachodu cieśniną Świny, od wschodu Cieśniną Dziwny. Południowe obrzeżenie stanowi jezioro Wicko oraz Zalew Szczeciński, natomiast północne Zatoka Pomorska. Część wschodnia Międzyzdrojów leży na zachodnich stokach Pasma Wolińskiego, na którym dominują wzgórza Gosań (93,4 m n.p.m.) i Grzywacz (115,9 m n.p.m.), a na południe od miasta Leśnogóra (91 m n.p.m.).

Około 80,5 % lądowej części gminy zajmuje Woliński Park Narodowy powołany w 1960 roku. W gminie znajduje się 6 miejscowości i 3 sołectwa. Według podziału administracyjnego jest jedną z sześciu gmin powiatu kamieńskiego. Zajmuje obszar o powierzchni 114,38 km² i graniczy:

- od zachodu z gminą Świnoujście,
- od północy z Morzem Bałtyckim,
- od wschodu z gminą Wolin,
- od południa z gminą Stepnica.

Ryc. 2. Położenie wyspy Wolin i Uznam

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C4%99dzydroje_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C4%99dzydroje_(gmina))

Położenie geograficzne gminy Międzyzdroje sprzyja aktywności turystycznej dzięki usytuowaniu na skrzyżowaniu ważnych szlaków transportowych (w tym morskich), przebiegających ze wschodu na zachód i z północy na południe.

Tab. 2 Struktura użytkowania gruntów w gminie Międzyzdroje

Wyszczególnienie gruntów	grunty miejskie w ha	grunty wiejskie w ha	grunty ogółem w ha	% powierzchni całej gminy
Powierzchnia geodezyjna ogółem	450	10982	11438	100,0
Użytki rolne, w tym:	60	304	364	3,2
grunty orne	52	175	227	2,0
sady	4	9	13	0,1
łąki	4	56	60	0,5
pastwiska	0	33	33	0,3
grunty rolne zabudowane	0	31	31	0,3
Grunty leśne oraz zakrzewione i zadrzewione w tym:	92	4923	5021	43,9
lasy	92	4894	4986	43,6
grunty zadrzewione i zakrzewione	0	35	35	0,3
Grunty zabudowane i zurbanizowane w tym:	55	3	58	0,5
tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	55	3	58	0,5
Grunty pod wodami w tym:	0	5308	5308	46,4
pod morskimi wodami wewnętrznymi	0	5297	5297	46,3
pod wodami powierzchniowo stojącymi	0	11	11	0,1
Nie użytki	34	303	337	2,9
Tereny różne	209	141	350	3,1

Źródło: Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim według stanu na dzień 01.01.2016 r.

2.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Gmina Międzyzdroje z uwagi na swoje specyficzne położenie, duże zróżnicowanie fizjograficzne oraz unikalne walory przyrodnicze cechuje się złożoną sytuacją planistyczną. Złożoność i zróżnicowanie warunków środowiskowych gminy dobrze odzwierciedla opracowany przez Marsza (1966) podział wyspy Wolin na mniejsze jednostki fizjograficzne. Wyróżnił on w granicach gminy następujące mikroregiony:

- Brama Świny (część zachodnia gminy),
- Pasma Wolińskie obejmujące Wolińską morenę czołową,
- Pagórki Lubińsko-Wapnickie,
- Pojezierze Wolińskie,
- Równina Dargobądzka.

W osadach podczwartorzędowych budujących podłoże wyspy występują skały jurajskie i kredowe, o urozmaiconej miąższości stropowej od 15,0 m n.p.m. w okolicy Zalesia i Lubina, a w okolicy Wiselki opada synklinom do 40,0 m p.p.m.

W budowie geologicznej osadów powierzchniowych występują wyłącznie utwory ostatniego zlodowacenia, osady postglacjalne i holoceńskie.

Osady powierzchniowe to:

- budujące wysoczyznę wolińską fluwioglacjalne piaski stoliwa kemowego,
- gliny zwałowe i piaski lodowcowe wysoczyzn morenowych,
- piaski, żwiry i mułki kemów i ozów,
- piaski równin rzeczno - jeziornych,
- piaski jeziorne i zagłębień wytopiskowych,
- osady akumulacji organogenicznej (torfy, kreda jeziorna i gytie),
- osady akumulacji eolicznej (wydmy) i morskiej (plaża).

We wschodniej części Bramy Świny udokumentowano złożę torfu borowinowego o zasobach 18 tys. m³ (Międzyzdroje). Złożę to nie jest eksploatowane.

W 1971 r. w otworze Międzyzdroje odkryto pierwsze złożę ropy naftowej (B. Sikorski, M. Solak, 1983 r.). Jest to złożę małe i obecnie wyeksploatowane. Zasoby gazu ziemnego w obu otworach wynoszą 600 mln m³. Wszystkie otwory poszukiwawcze za gazem ziemnym i ropą naftową położone są na terenie Wolińskiego Parku Narodowego lub w jego najbliższym sąsiedztwie, dlatego też zostały zaliczone do złóż kolizyjnych. W obrębie doliny Trzciągowskiej występują zasoby margli i wynoszą około 637 840 ton. Historyczne miejsca eksploatacji to aktualnie zalane wodą wyrobiska: Jezioro Turkusowe, Stara Kredownia (również położone w północnej części gminy jez. Gardno). W niewielkich wyrobiskach eksploatowane były jeszcze w latach siedemdziesiątych XX wieku dla celów malarskich oraz nawozowych. Obecnie miejsca byłej eksploatacji znajdują się w granicach WPN.

Uwzględniając potrzeby ochrony brzegu morskiego i krajobrazu znaczna część strefy brzegowej podlega ochronie prawnej ze względu na niszczącą działalność morza.

Wobec powyższego na omawianym obszarze nie prowadzi się prac dokumentacyjnych dla kruszyw naturalnych oraz skał węglanowych.

Powszechnie na obszarze wyspy Wolin występują cechsztyńskie sole kamienne, którym towarzyszą sole potasowo - magnezowe oraz gipsy i anhydryty. Występowanie pokładów soli o miąższości kilkudziesięciu metrów stwierdzono w szeregu odwiertów przemysłu naftowego i w otworach badawczych Państwowego Instytutu Geologicznego. Pokłady solno - anhydrytowe występują na głębokościach od 1 850 do 2 250 m, najpłycej w strefach przyuskokowych wypiętrzeń w obrębie antykliny Dargobądza. Obecność pokładów soli w płytszych warstwach litosfery wyraża się wystąpieniami silnie zasolonych wód, migrujących ku górze wzdłuż linii dyslokacji i zagrażających płytkim zbiornikom wód słodkich. Symptomy wód zasolonych, docierających samoistnie do powierzchni terenu, znaczą stanowiska roślinności halofilnej (słonolubne). W rejonie Wapnicy i Wicka występują wysady solne, których obszar wstępnie został zakwalifikowany jako potencjalne, perspektywiczne magazyny podziemne gazu w komorach solnych.

Ryc. 3 Lokalizacja struktur solnych

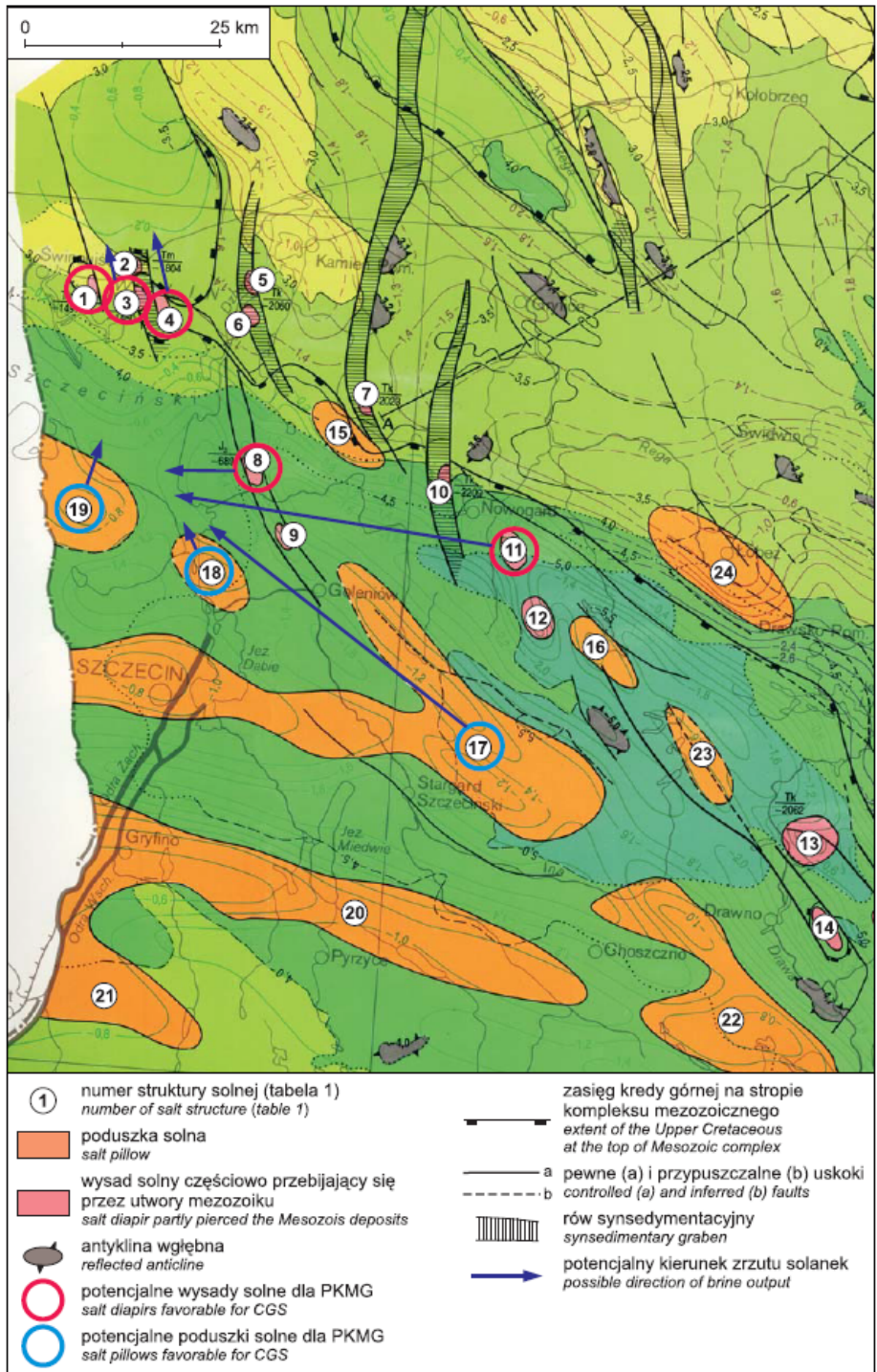

Fig. 1. Lokalizacja struktur solnych w regionie szczecińskim na tle wycinka mapy geologicznej kompleksu cechsztyńsko-mezozoicznego w skali 1:500 000 (wg Dadleza, 1998) ze wskazaniem form korzystnych do budowy PKMG

Źródło: Czapowski G., Tomassi - Morawiec. H: Stan rozpoznania geologicznego struktur solnych regionu szczecińskiego pod kątem oceny możliwości budowy w ich obrębie kawerynowych magazynów i składowisk. BPIG, T448, 2012.

2.3. Wody podziemne i powierzchniowe

Warunki hydrogeologiczne i hydrologiczne obszaru związane są m. in. z rzeźbą terenu wyznaczającą powierzchniowy układ sieci wodnej oraz budową geologiczną. Na wyspie Wolin wyznaczony i udokumentowany został Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 102 o powierzchni 112,7 km². Granice obliczeniowe obszaru ochronnego na zewnątrz zbiornika zostały wyznaczone wzdłuż izochrony 25 lat na obszarze, na odcinku, na którym przy granicy GZWP czas dopływu pionowego jest mniejszy niż 5 lat i wzdłuż izochrony 20 lat na obszarze, na którym przy granicy GZWP czas dopływu pionowego wynosi od 5-25 lat. Ostatecznie obszar ochronny obliczeniowy jest obszarem na który składa się, wyznaczony w oparciu o kryterium czasu dopływu wód, obszar wewnątrz i na zewnątrz GZWP. Jego powierzchnia składa się z trzech części – rejon Międzyzdrojów (0,7362 km²), rejon Wapnicy (2,3657 km²) oraz obszar centralny (78,0515 km²), o łącznej powierzchni 81,15 km². Obejmuje on większą część zbiornika, za wyjątkiem północnych obszarów o dużej miąższości strefy aeracji na południe od klifu Wolińskiego. Czwartorzędowy poziom wodonośny ma istotne znaczenie gospodarcze, ponieważ na jego wodach bazują wszystkie ujęcia wodociągowe i lokalne. Miąższość serii wodonośnej wynosi 30÷50 m w Bramie Świny i 30 m na wysoczyźnie.

Wyspa Wolin stanowi specyficzny system krążenia wody. Od północy jest on ograniczony barierą, w formie klifów zbudowanych z glin zwałowych. Wyspę Wolin otaczają od północy wody Zatoki Pomorskiej, a od południa Zalewu Szczecińskiego. Zalew Szczeciński jest głównym ogniwem estuarium Odry. Pod względem hydrograficznym traktowany jest jako przepływowe jezioro przymorskie, będące zbiornikiem przejściowym od reżimu hydrologicznego rzeczego do morskiego. Akwen ten oddzielony jest od Zatoki Pomorskiej wyspami Uznam i Wolin. Zalew jest akwenem płytkim, o średniej głębokości 3,8 m, a maksymalnej ok. 7 m. Tor wodny prowadzący ze Świnoujścia do Szczecina został utworzony poprzez wykopanie sztucznej rynny w dnie Zalewu o przeciętnej głębokości 11 m.

W granicach gminy Międzyzdroje wody zajmują 46,4% powierzchni i znajdują się następujące akweny i ciekі powierzchniowe:

- 1) północna część Wielkiego Zalewu, stanowiąca polską część Zalewu Szczecińskiego oraz dawne zatoki tego akwenu, obecnie oddzielone płycznami delty wstecznej Świny – Wicko Wielkie i Wicko Małe,
- 2) jeziora: Gardno i Turkusowe - sztuczne zbiorniki pokopalniane,
- 3) głównym ciekim jest Stary Zdrój, wypływający z centrum Międzyzdrojów. Długość kanału wynosi 2,8 km, a powierzchnia zlewni 3,7 km². Kanał bierze swe źródło w centrum miasta Międzyzdroje, skąd płynie na południe w kierunku Zalewu Szczecińskiego. Stanowi zagrożenie dla środowiska ponieważ jest kolektorem zanieczyszczeń z pobliskich ośrodków wczasowych;
- 4) rowy melioracyjne.

Gmina Międzyzdroje należy do 2 głównych obszarów zlewniowych:

- Zlewnia Zalewu Szczecińskiego [nr 3],
- Zlewnia Obszaru Przymorza [nr 4].

Gmina Międzyzdroje zaopatrywana jest w wodę do celów bytowych z dwóch komunalnych ujęć wody eksploatowanych przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Międzyzdrojach.

Negatywnym zjawiskiem wpływającym na jakość wód podziemnych zlewni jest zagrożenie tych wód zasoleniem. Zasolenie to ma charakter naturalny związany z ingresją wód morskich oraz z ascensją wód zasolonych z podłoża mezozoicznego w strefach drenażu do wód powierzchniowych i podziemnych (w rejonach eksploatacji ujęć). Naturalne procesy migracji wód zasolonych wzmagają się w obszarach intensywnej eksploatacji, stanowiąc istotne zagrożenie dla stanu chemicznego i ilościowego zasobów wód podziemnych. Ma to szczególne znaczenie przy ujęciu w miejscowości Wapnica.

Analiza dokumentów planistycznych, pod kątem stanu aktualnego oraz perspektyw, wskazuje na konieczność zrównoważonego gospodarowania zasobami wód podziemnych i przyjęcie właściwych priorytetów. Potrzeby istniejących oraz nowych użytkowników wód podziemnych dla całej zlewni Międzyzdroże - Zalew Szczeciński - Wyspy Wolin i Uznam proponuje się pozostawić hierarchię użytkowania zasobów wodnych taką jak dla całego regionu wodnego.

Na wyspie Wolin występuje duże zróżnicowanie stopnia wykorzystania dostępnych zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych od niskiego do wysokiego (10,4-92,4% rezerw). W granicach lądowej części gminy zaznaczał się średni (30 - 60 %) stopień wykorzystania zasobów wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania dla poboru rzeczywistego UA w 2012 r. Mimo, że pobór wód podziemnych w wielkości dopuszczalnej pozwoleniami wodnoprawnymi nie przekracza zasobów dyspozycyjnych w rejonie wyspy Wolin (bez części zachodniej): S-III A/ I Międzyzdroje (33,3% rezerw), S-III A/ II Wapnica (34,7% rezerw) i S-III A/ IV Centralna (10,4% rezerw), koncentracja poboru w rejonach nadmorskich może doprowadzić do pogorszenia się jakości wód podziemnych, głównie wskutek zasolenia.

2.4. Gleby

Na terenie gminy występują gleby: biellicowe, brunatnoziemne, hydromorficzne, wapnicowe. Przeważają tu gleby biellicowe piaskowe, wytworzone z piasków luźnych, słabo gliniastych i gliniastych a także gleby biellicowe wytworzone z utworów pyłowych wodnego pochodzenia-lekkie, średniego i ciężkiego oraz gleby mułowo- bagienne, gleby torfowe i murszowe. Wzdłuż brzegu morskiego zlokalizowane są piaski luźne i słabo gliniaste. Grunty te sąsiadują z glebami wytworzonymi z glin zwałowych lekkich i średnich. Ogólnie grunty w gminie i mieście są reprezentowane przez gleby słabych klas bonitacyjnych. Około 20% użytków rolnych stanowią gleby V i VI klasy bonitacyjnej, gleby IVa i IVb stanowią 4%, łąki IV i V klasy 10%, nieużytki 47%. Słabe klasy bonitacyjne i ich przestrzenne rozmieszczenie oraz zróżnicowana struktura użytków rolnych nie sprzyja gospodarce rolnej. Pozostałe grunty orne posiadające zarazem odpowiednie nośne warunki geotechniczne nadają się pod

zabudowę mieszkaniową lub rekreacyjną. Użytki zielone powinny być zachowane w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym, zwłaszcza znajdujące się w rozległych obniżeniach terenu i pełniące funkcje naturalnej retencji wody.

2.5. Warunki i zmiany klimatyczne

Klimat rejonu gminy Międzyzdroje kształtowany jest pod wpływem morza bałtyckiego, w tym wód Zatoki Pomorskiej oraz Zalewu Szczecińskiego. Jego charakterystyczne cechy to duża wilgotność powietrza, zmienność pogody, duże różnice temperatur w ciągu doby (szczególnie wiosną). Według rejonizacji klimatycznej Cz. Koźmińskiego (2012) dla województwa zachodniopomorskiego Międzyzdroje, położone są w krainie I – Zalewu Szczecińskiego – obejmującej wyspy Uznam i Wolin oraz wąski pas przyległy do Zalewu Szczecińskiego. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 8,3 °C do 8,0 °C. Zmienność przestrzenna temperatury w miesiącach najchłodniejszym i najcieplejszym w obrębie tej krainy jest podobna, gdyż średnia temperatura stycznia (najwyższa w całym województwie) wynosi –0,5 °C w południowych rejonach Zalewu i wzrasta do około –0,1 °C na wybrzeżu, a lipca w tych samych rejonach, waha się od 17,1^o do 17,5^o C.

Na obszarze gminy dominują w ciągu roku wiatry z kierunków południowo – zachodniego w okresie jesienno – zimowym oraz północno - wschodnich w okresie wiosenno - letnim. Najczęściej notowane są wiatry północne. Największą zmiennością kierunków wiatru charakteryzuje się wiosna. Duże gradienty ciśnienia na linii przemieszczania się układów barycznych są przyczyną częstych wiatrów we wszystkich porach roku. Specyficzną cechą strefy nadmorskiej, oprócz częstych i silnych wiatrów związanych z ogólną cyrkulacją atmosfery, są wiatry lokalne, tzw. bryza morska i lądowa.

Tab. 3 Charakterystyka krain klimatycznych w województwie zachodniopomorskim

I Kraina Zalewu Szczecińskiego	Usłonecznienie rzeczywiste (I-XII)	Temperatura powietrza			Średnie daty przymrozków		Długość okresu gospodarczego		Opad	Liczba dni z opadem >1,0 mm	Pokrywa śnieżna liczba dni
		I-XII	I	VII	wiosna	jesień	>3°C	>5°C			
	1550-1640	8,3÷8,5	-0,1÷-0,5	17,1÷17,5	19-26IV	26X-2XI	255-260	222-224	540÷590	110÷125	45-50

Źródło: Koźmiński Cz., Michalska B., Czarnecka M., *Klimat Województwa Zachodniopomorskiego*, AR, US, Szczecin 2012

Zmiany klimatyczne są przedmiotem badań m.in. przez Międzyrządowy Panel ds. Zmian Klimatycznych (Intergovernmental Panel on Climate Change) jak również w ramach inicjatyw narodowych. Wśród polskich projektów należy wymienić projekt KLIMAT „Wpływ zmian klimatu na środowisko, gospodarkę i społeczeństwo (zmiany, skutki i sposoby ich ograniczania, wnioski dla nauki, praktyki inżynierskiej i planowania gospodarczego)” realizowany przez IMGW, który zajmuje się zmianami klimatycznymi w Polsce oraz ich wpływem na rozwój społeczno-gospodarczy kraju. Prognozowane zmiany klimatu, w tym projekcie, jak i w innych opracowaniach zależą od przyjmowanych w przyszłości scenariuszy

emisji, które wynikają z różnych założeń odnośnie przyszłego tempa i charakteru rozwoju gospodarczego. Projekt wskazuje prognozowany wzrost średniorocznej temperatury powietrza na Pobrzeżu o 0,1°C do 2030r. W zależności od scenariuszy emisyjnych sumy opadów nie ulegną zmianie lub ulegną zmniejszeniu o maksymalnie 10%. Z punktu widzenia zagospodarowania obszarów nadmorskich ważnym zagadnieniem jest prognozowany wzrost sztormowości, wzrost poziomu morza oraz zmiany w okresach zlodzenia akwenów morskich. W okresie 1951-2008 poziom morza w Świnoujściu wzrastał 1,7 cm/10 lat, przy czym wzrost ten dotyczył w największym stopniu okresu zimowego. Minimalny poziom morza wzrastał w tym okresie w tempie 1,4 cm/10 lat w Świnoujściu. Przewidywany dalszy wzrost średniego poziomu morza wynosi 4-5 cm w okresie 2011-2030. Obserwowany jest także spadek liczby dni ze zlodzeniem w okresie 1951-2008, przy czym dla okresu 2011-2030 prognozowany jest brak zmian w tym zakresie w Świnoujściu i wzrost o 20% w przypadku Kołobrzegu. Ponadto projekt KLIMAT wskazuje m.in. na wpływ zmian klimatu na rolnictwo: wydłużenie sezonu wegetacyjnego, zwiększone ryzyko zdarzeń ekstremalnych oraz gradacja szkodników (spowodowana łagodniejszymi zimami). Istotną wiedzę na temat wpływu zmian klimatu na region Morza Bałtyckiego wnosi raport „Climate Change for the Baltic Sea Basin (BACC II)”. W raporcie tym wskazano obserwowane zmiany w regionie Morza Bałtyckiego zachodzące w ciągu ostatnich 200 lat oraz dalszych zmian do roku 2100. Najistotniejsze wnioski zawarte w/w publikacji prognozują wzrost temperatury atmosfery o 4-8°C zimą i 1,5°C latem oraz wzrost temperatury wody o 2°C, podniesienie się poziomu morza na południowym brzegu o 30-80 cm, negatywny wpływ obniżenie zasolenia morza na ichtiofaunę m.in. na populację dorsza. Kolejnym projektem odnoszącym się do zmian klimatycznych jest niemiecki projekt KLIMA MORO, w którym wskazano wzrost poziomu morza wynosi 0,5 m do 2050 r. W ramach programu KLIMAT IMGW tak duży wzrost poziomu morza nie jest przewidywany.

Strategia rozwoju gminy Międzyzdroje na lata 2014-2025 (2013) wskazuje zmiany klimatyczne, które są powszechnie zauważalne. Dotyczy to wzrostu temperatury, nasilenia zjawisk ekstremalnych jak m.in. ulewy, burze, wichury. Szczególne zagrożenie odnosi się do strefy brzegowej morza, jak i Zalewu Szczecińskiego. W skali wielolecia, na całym wybrzeżu od Międzyzdrojów do wschodniej granicy województwa obserwuje się proces cofania się brzegów, zarówno klifowych, jak i wydmowych. Badania dokumentujące zmiany linii brzegowej w ciągu ostatnich stu lat wskazują, że najbardziej stabilna sytuacja dotyczy odcinka brzegu wydmowego na zachód od Międzyzdrojów. Prognozy zmian poziomu morza (w wersji najbardziej prawdopodobnej) przewidują jego wzrost na południowych wybrzeżach Bałtyku w ciągu najbliższych 100 lat o 60-80 cm. Równocześnie należy spodziewać się podobnej do dzisiejszej lub wyższej częstotliwości występowania silnych sztormów. Efektem tych zjawisk może być zwiększenie zasięgu niszczenia brzegu morskiego spowodowane cofaniem się linii brzegowej w stronę lądu, przy czym proces destrukcji dotyczyć będzie obydwu typów brzegu morskiego: wydmowego (na którym przebiegać będzie szybciej) i klifowego, na którym proces będzie nieco wolniejszy, lecz stale postępujący (i związany z zagrożeniem pojawiania się osuwisk). Klify znajdujące się w obrębie Wolińskiego Parku Narodowego, wraz z przybrzeżem, nie podlegają ochronie. Zachowane są tam naturalne procesy geodynamiczne, nie zakłócone działaniami ochronnymi. Ma to niezwykle istotne znaczenie dla eliminacji zagrożeń związanych z potencjalnie możliwym przyspieszeniem procesu niszczenia odcinków brzegu przyległego do istniejących budowli ochronnych. Abracja brzegów klifowych, niezależnie od budowy ochron, powoduje znaczące zagrożenia dla nadwodnej części brzegu i istniejącej na nim infrastruktury. Scenariusze zmian poziomu

morza pokazują, iż w okresie 2011-2030 średni roczny poziom morza wzdłuż całego wybrzeża będzie wyższy o około 5 cm w stosunku do wartości z okresu referencyjnego, tj. 1971-1990. Bardzo istotnym skutkiem zmian klimatu będzie wzrost częstotliwości powodzi sztormowych i częstsze zalewanie terenów nisko położonych oraz degradacja nadmorskich klifów i brzegu morskiego. Istotnym problemem mogą być narastające okresowe niedostatki wody pitnej, wywołane przez skażenie lub zasolenie wód gruntowych, stanowiących główne źródła wody pitnej dla wielu miejscowości. Innym problemem może być zalewanie oczyszczalni ścieków komunalnych i przemysłowych przez wody powodziowe, co będzie prowadzić do niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń do środowiska morskiego (SPA 2012). Podstawowym celem będzie dalsza rozbudowa i monitoring systemu ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganie degradacji linii brzegowych oraz rozwój monitoringu stref przybrzeżnych.

2.6. Środowisko przyrodnicze

Obszar gminy jest zróżnicowany pod względem geomorfologicznym na kilka kontrastujących ze sobą jednostek. W każdej z nich działają inne procesy siedliskotwórcze, co znajduje odzwierciedlenie w rozprzestrzenieniu różnorodnych biocenoz. Proces budowy Mierzei Przytorskiej trwa do chwili obecnej, przyczyniając się do wzrostu powierzchni tego obszaru. W obrębie części wyniesionej występują procesy abrazyjne, powodujące ubytek terenów przyklifowych. Obszar gminy, poza wodami Zalewu Szczecińskiego, w znacznej części zajmuje Woliński Park Narodowy, obejmujący najcenniejsze tereny pod względem przyrodniczym.

Mierzeja Przytorska

Występuje tu klasyczny, pasowy układ trzech kompleksów siedlisk i odpowiadających im trzech szeregów sukcesyjnych roślinności (Piotrowska, 1966):

1) szereg wydmy:

Przeważająca część zbiorowisk tego szeregu ma charakter naturalny. Rozpoczyna się od plaży, gdzie pionierską rolę spełnia zespół perzu *Agropyretum boreoatlanticum*. Sukcesja prowadzi poprzez zespół *Elymo – Ammophiletum* i *Helichryso – Jasionetum* do boru bażynowego – *Empetro nigri – Pinetum*. Na wydmach wyższych bór ten stanowi naturalne zbiorowisko potencjalne. Z wilgotnymi wydmami niskimi związany jest zespół *Betulo-Quercetum periclymenetosum*. W związku z podwyższaniem się poziomu wód gruntowych w obszarze ujściowym Odry zespół ten rozszerza swój zasięg kosztem sąsiadujących z nim płatów boru bażynowego. Stadia regresyjne, odgrywające niewielką rolę, są naturalne na otwartych wydmach nadmorskich, gdzie zbiorowiska roślinne są niszczone przez wiatr. Przemiany antropogeniczne spotykane są w borach bażynowych – pożarzyska i poręby, i w lasach mieszanych – protegowanie sosny i przerzedzenie drzewostanów powoduje niezwykle rozrost paproci orlicy.

2) szereg bagienny:

Rozpoczyna się od zespołów wodnych i prowadzi poprzez szuwały do olsu *Ribeso nigri – Anetum* (potencjalne zbiorowisko naturalne). Ta naturalna sukcesja jest w wielu miejscach

przerwana sztucznie, w wyniku czego rozprzestrzeniły się wtórne zbiorowiska zastępcze: uprawne łąki i pastwiska (poza granicami gminy), rzadziej łąki turzycowe i mechowiskowe. W podłożu występują torfy niskie i torfy mszarne. Uogólniając, można powiedzieć, że od północy występuje złożo torfu przejściowego – leśnego, w centralnej części mierzei torfu przejściowego leśno-bagiennego, zaś wokół jeziora Wicko Małe torfu niskiego szuwarowo-turzycowego. W porównaniu z szeregiem wydmowym w przeszłości wpływ człowieka na siedliska bagienne zaznaczył się o wiele wyraźniej. Aktualnie obszar objęty jest ochroną w granicach Wolińskiego Parku Narodowego.

3) szereg ugrupowań halofilnych:

Rozwijają się na terenach bagiennych znajdujących się pod wpływem zasolonej wody. Prowadzi od roślin pływających poprzez szuwały słonoroślone (*Scirpetum maritimi*, *Scirpo* – *Phragmitetum* i *Soncho* – *Archangelicetum*) do bagiennego *Junco* – *Samoletum*, a wreszcie łąkowego *Juncetum gerardi* lub słonaw z *Plantago coronopus*. Oprócz zasolenia podłoża ważne znaczenie dla istnienia słonaw ma gospodarka człowieka: wypas lub koszenie.

Wysoczyzna plejstocénska – wolińska morena czołowa

Do tego obszaru ograniczony jest przestrzenny kompleks lasów bukowych i mieszanych, tworzony przez naturalne zespoły leśne (*Melico* – *Fagetum*, *Fago* – *Quercetum* i częściowo *Pino* – *Quercetum*) oraz liczne zbiorowiska zastępcze (Piotrowska, 1966). Kierunek i szybkość przemian sukcesyjnych zależą tutaj głównie od żyzności gleby i zaawansowania procesów glebowych (występują przejścia od glin marglistych do głębokich piasków luźnych i od gleb brunatnych do silnie zbielicowanych). Szereg sukcesyjny jest często zatarty przez wielowiekowe zabiegi gospodarcze. Ponadto pospolicie uczestniczą na tym terenie antropogeniczne stadia regresyjne. Piotrowska (1966) uznaje za jedyne naturalne stadium regresyjne zbiorowiska rozwijające się na nadmorskim klifie. Jeziora na terenie WPN położone są na obszarze wysoczyzny. Są to tzw. jeziora Lewińskiej Strugi: Warnowo, Rabiąż, Czajcze, Domysłowskie; Gardno – przyklifowe; Turkusowe – sztuczny zbiornik pokopalniany. Jeziora Lewińskiej Strugi leżą poza granicą gminy Międzyzdroje, która obejmuje ich północne brzegi.

Zalew Szczeciński

Zalew Szczeciński należy do tzw. morskich wód wewnętrznych (obejmujących także cieśniny morskie i dolny odcinek Odry do mostu Długiego w Szczecinie). Cechuje go skomplikowany charakter topograficzny i hydrauliczny. Zasilany jest od północy wodami morskimi, a od południa wodami słodkimi. Parametry hydrologiczne i hydrauliczne są wynikiem złożonego oddziaływania morza, układów barycznych, morfometrii dna, spływu wód Odry i działalności człowieka (pogłębienie toru wodnego, prace inżynierskie itp.) (Mutko, red., 1994). Przy wysokich wiosennych stanach wód rzecznych (od lutego do maja), najczęstsze są prądy z Zalewu do Zatoki Pomorskiej. Jesienią, przy sztormowych wiatrach, kierunek prądów zmienia się na przeciwny. Spiętrzenia wiatrowe związane z głębokimi układami niżowymi, wywołują zmiany stanów wody dochodzące do 1 m. Z tak dużymi zmianami stanów wody związane są silne prądy dryfowe (Mutko, red., 1994). Jezioro Wicko (12 km²) jest płytkim (do

2 m gł.) akwenem słonawowodnym łączącym Zalew Wielki z cieśniną Starej Świny. Ma dwa plosa: Duże Wicko i Małe Wicko (Piesik, 1994). Praktycznie cała południowa część gminy Międzyzdroje znajduje się w zlewni Zalewu Szczecińskiego. Głównym ciekim jest Stary Zdrój, wypływający z centrum Międzyzdrojów. Długość kanału wynosi 2,8 km, a powierzchnia zlewni 3,7 km². Kanał bierze swe źródło w centrum miasta Międzyzdroje, skąd płynie na południe w kierunku Zalewu Szczecińskiego. Stanowi zagrożenie dla środowiska obszarów podmokłych ponieważ jest kolektorem zanieczyszczeń z pobliskich ośrodków wczasowych;

Delta wsteczna Świny (częściowo w granicach gminy)

Łączny obszar akwenów po wewnętrznej stronie mierzei Uznamu i Wolina, związanych z działalnością akumulacyjną Świny (w czasie jej okresowo powtarzającego się pływu wstecznego) o powierzchni ok. 20 km². W skład utworów delty wstecznej wchodzi, oprócz szeregu małych wysepek, następujące większe obszary: Mielin, Karsiborska Kępa, Wielki Krzek, Warnie Kępy, Ognica, Koprzywskie Łęgi i Koński Smug. Ich trzon stanowią naniesione morskie piaski i namuły. Materiały mułowe przykrywają starsze utwory piaszczyste warstwą dochodzącą do 40 cm, a grubość warstwy organicznej (gł. torfu trzcinowego i turzycowo-trzcinowego) dochodzi do 1,2 m. Na większości wysp obserwuje się intensywny proces torfotwórczy. Delta wsteczna Świny objęta jest obszarami specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, a w części znajduje się w granicach WPN.

Miasto Międzyzdroje

Miasto położone jest na pograniczu części aluwialnej i dyluwialnej wyspy Wolin, stąd w jego granicach występują elementy kompleksów siedliskowych Mierzei Przytorską (plaża, wydmy, torfowiska), jak i elementy wysoczyzny dyluwialnej (klify erodowane i nieaktywne, wzgórza morenowe). Obszar miasta sąsiaduje bezpośrednio z terenami WPN. W skład systemu zieleni miasta wchodzi: lasy państwowe i lasy komunalne, Park Zdrojowy i Promenada, skwery i zieleń osiedlowa, zieleń uliczna, ogrody działkowe i przydomowe.

2.7. Formy ochrony przyrody

W granicach obszaru opracowania, na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.) występują różnorodne formy ochrony przyrody.

Woliński Park Narodowy (WPN)

Park funkcjonuje na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 marca 1960r. w sprawie utworzenia Wolińskiego Parku Narodowego (Dz. U. nr 14, poz. 79), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996r. w sprawie Wolińskiego Parku Narodowego (Dz. U. nr 4, poz. 30), zarządzenia nr 77 Ministra Środowiska z dnia 10 października 2005r. w sprawie nadania statutu Wolińskiemu Parkowi Narodowemu (Dz. Urz. MŚ i GIOŚ nr 1 poz. 34). W dniu 7 marca 2013 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie nadania statutu Wolińskiemu Parkowi Narodowemu z siedzibą w Międzyzdrojach (Dz. U. poz. 318). Statut określa podstawy działalności Wolińskiego Parku Narodowego, jego organizację wewnętrzną, a także zasady kierowania jednostką i jej reprezentowania. Utworzony został w centralnej części wyspy Wolin, na powierzchni 4 844 ha, w celu ochrony bogactwa rodzimej flory

i fauny oraz unikatowego krajobrazu polskiego wybrzeża. Rozporządzeniem Rady Ministrów, z dnia 3.01.1996 r. (Dz. U. Nr 4 poz. 30, z 1996 r.) Park został powiększony m.in. o ekosystemy wodne charakterystyczne dla wyspowego położenia Parku i aktualnie w całości obejmuje powierzchnię 10 937 ha. Natomiast w gminie Międzyzdroje zajmuje 5328 ha, co stanowi 38% powierzchni gminy. Park nie posiada planu ochrony, którego obowiązek wynika w zapisu ustawy o ochronie przyrody. Dokument ten jest w trakcie realizacji.

Woliński Park jest pierwszym w Polsce parkiem narodowym lądowo - morskim. W jego granicach znajdują się poza obszarem lądowym, wody morza terytorialnego (Zatoka Pomorska), stanowiące naturalny biotop (miejsca żerowania i lęgu) wielu chronionych gatunków ptaków i rzadkich ssaków. Krajobraz Parku, pochodzenia polodowcowego, jest silnie zróżnicowany. Charakterystycznym elementem, w północnej części, jest wysoki brzeg klifowy, którego pionowe ściany dochodzą do 100 m wysokości. Brzeg wyspy podmywany przez fale morskie ma stałe tendencje cofania się (rocznie około 80 cm). Podobnie ukształtowany jest brzeg wyspy od strony Zalewu Szczecińskiego. Flora i fauna Parku jest bardzo bogata. Ocenia się, że na wyspie Wolin rośnie około 1300 gatunków roślin naczyniowych, w tym około 50 gatunków chronionych. Z gatunków chronionych występują m. in. mikołajek nadmorski, zimozioł północny, liczne gatunki storczyków, pajęcznica liliowata, wiciokrzew pomorski, woskownica europejska, długosz królewski, wiele mchów i porostów. W faunie Parku, oprócz gatunków typowych dla lasów Polski, jak jeleń, sarna, dzik, borsuk, lis i wiewiórka, można spotkać wydrę, kunę i gronostaja, żmije, zaskrońce, ropuchy, a także ponad 200 gatunków ptaków. Atrakcją Parku jest zagroda żubrów utworzona w lipcu 1976 r. Park zajmuje 4941 ha części lądowej gminy, co stanowi 80,47% jej powierzchni.

Na terenie Parku powołano 6 obszarów ochrony ścisłej:

1. Obszar ochrony ścisłej im. doc. dr Stefana Jarosza (dawniej „Strażnica”). Chroniona jest tutaj najdalej na wschód wysunięta kępa litej buczyny w drzewostanach sosnowych o powierzchni 9,46 ha.
2. Obszar ochrony ścisłej im. prof. dr Mariana Raciborskiego (dawniej „Wiciokrzew Pomorski”) o pow. 21,5 ha. Chroni on stanowiska pnączy wiciokrzewu pomorskiego oraz zimoziołu północnego.
3. Obszar ochrony ścisłej im. prof. dr Zygmunta Czubińskiego (dawniej „Steńki z Kamienia”) o powierzchni 36,67 ha. Chroni się tutaj stanowisko buczyny pomorskiej ze storczykami.
4. Obszar ochrony ścisłej im. dr Bohdana Dyakowskiego (dawniej „Wapienniki”) o pow. 40,5 ha. Chronione są tutaj w runie bukowego lasu stanowiska perłówki zwisłokwiatowej, zwanej też jednokwiatową.
5. Obszar ochrony ścisłej im. prof. dr Władysława Szafera (dawniej „U stóp Lelowej Góry”) o pow. 40,4 ha. Chroni się tu stanowisko buczyny pomorskiej z żywcem cebulkowym.
6. Obszar ochrony ścisłej im. prof. dr Adama Wodziczki (dawniej „Strome Urwisko”) o pow. 23,6 ha. Chroniony jest tu krajobraz klifowy i jego roślinność o charakterze kserotermicznym.

Obszary Natura 2000

Obszary te obejmują: obszar specjalnej ochrony ptaków oraz obszar mający znaczenie dla Unii Europejskiej (specjalny obszar ochrony siedlisk), utworzone są w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania UE. Specjalne obszary ochrony ptaków są to obszary wyznaczone do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków,

w granicach których ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju. Gmina Międzyzdroje, w części lądowej, pokryta jest w 96% obszarami Natura 2000, z czego 5879 ha zajmują obszary SOO (96%) oraz 507 ha OSO (8,2%).

1. PLB 320009 Zalew Szczeciński

Obszar obejmuje polską część Zalewu Szczecińskiego, dzielonego od Morza Bałtyckiego wyspami Wolin i Uznam. Jest to płytki zbiornik o średniej głębokości 2–3 m. W południowej części Zalewu, przy ujściu Odry rozpościera się wydłużona zatoka (Roztoka Odrzańska). Brzegi zbiornika otaczają szuwary, mokradła, łąki turzycowiska i trzcinowiska. Zachowaniu i utrzymaniu siedlisk cennych gatunków Zalew Szczeciński jest jedną z najważniejszych w kraju ostoi ptaków wodno- błotnych. Liczebność gromadzących się tu w okresie migracji stad ptaków z tej grupy sięga 135 000–250 000 osobników m.in. migrujące zgrupowania gęsi zbożowej *Anser fabalis* (3000–8000 osobników), łabędzia krzykliwego *Cygnus cygnus* (200–600 osobników), ogorzałki *Aythya marila* (50 000–90 000 osobników), czernicy *Aythya fuligula* (20000–40000 osobników), gągoła *Bucephala clangula* (3000–10000 osobników), nurogęsia *Mergus merganser* (30 000–50 000 osobników) i mewy małej *Larus minutus* (2000–5000 osobników). Jednocześnie jest jednym z największych w Polsce miejsc zimowania ptaków, około 15000 osobników m.in.: gęś zbożowa (do 4000 osobników), czernica (do 22000 osobników), ogorzałka (40000–54 000 osobników), bielaczek *Mergus albellus* (3000–35000 osobników), nurogęś (do 30000 osobników) i kormoran czarny *Phalacrocorax carbo* (do 14000 osobników).

2. PLB 990003 Zatoka Pomorska

Obszar obejmuje polską część Zatoki Pomorskiej od Świnoujścia do Koszalina na szerokości od 7 do 50 km i długości 130 km i w znacznym stopniu pokrywa się z siedliskowym obszarem Natura 2000 Ostoja na Zatoce Pomorskiej PLH990002 (243 132, 7ha). Do najistotniejsze zagrożenie dla awifauny należą połowy ryb w okresie gromadzenia się ptaków w tym rejonie, co powoduje ich zaplątywanie się w sieci, ruch statków na akwenie oraz zanieczyszczenie wód morskich. W okresie przelotów zatrzymują się tu stada ptaków wodnych liczące do 300 000 osobników. Największe zgrupowania na terenie obszaru tworzy w tym okresie markaczka *Melanitta nigra* (200 000–300 000 osobników). Zatrzymują się tu m.in. również stada alki *Alca torda* (1 500–2 500 osobników). Liczebność stad ptaków wodno-błotnych zimujących na terenie obszaru sięga 100 000–150 000 osobników. W ogromnych zgrupowaniach zimują tu lodówka *Clangula hyemalis* (60 000– 100 000 osobników) i uhła *Melanitta fusca* (25 000–35 000 osobników), znaczną liczebność osiągają, także zimujące zgrupowania nurnika *Cephus grylle* (4 000 osobników), szlachara *Mergus serrator* (3 000 osobników), nura rdzawoszyjnego *Gavia stellata* (900–1 500 osobników), nura czarnoszyjnego *Gavia arctica* (1800 osobników), alki (200–500 osobników), perkoza rogatego *Podiceps auritus* (100–200 osobników) i nurzyka *Uria algae* (50–100 osobników).

3. PLB 320002 Delta Świny

Obszar obejmuje wsteczną deltę Świny wraz z częścią przyległych wód Zalewu Szczecińskiego, fragment przyległej nizinnej części wyspy Wolin oraz część wyspy Uznam, położoną na zachód od Kanału Piastowskiego. Jest to obszar, na którym ponad 3000 ha stanowią tereny bagniste, podmokłe wysepki, szuwary i płytkie wody. Unikalny w skali kraju

archipelag wodno-błotnych wysp poprzecinanych cieśninami i kanałami stanowi ogromnie cenne zimowisko jak i miejsce pierzenia się ptaków.

Delta Świny to jedno z ważniejszych naturalnych siedlisk ptaków w Polsce o randze europejskiej. Na jej terenie stwierdzono występowanie około 240 gatunków ptaków, w tym 160 gatunków, które odbywają tu lęgi. Wyodrębniono co najmniej 38 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 27 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gnieździ się tutaj około 1% polskiej populacji lęgowej bielika i krakwy. Jest to również ważna ostoja wodniczki *Acrocephalus paludicola* (gniazduje tutaj 1 – 3 % populacji krajowej) – ptaka z rzędu wróblowatych, którego populacja w skali świata wynosi nie więcej niż 20 000 samców, natomiast lokalna populacja lęgowa należy do największych w zachodniej części kraju, gdzie gatunek ten szybko zmniejsza swą liczebność. Jest to również jedna z kilku głównych ostoi lęgowych wąsatki *Panurus biarmicus* (50–70 par lęgowych, niemal 3% ogólnokrajowej populacji lęgowej) w Polsce. Na te tereny lęgi wprowadza także batalion i biegus zmienny oraz derkacz.

W okresie wiosenno - jesiennych przelotów można tutaj zaobserwować kumulacje wielotysięcznych stad ptaków wodnych migrujących wzdłuż dorzecza Odry i wybrzeża Bałtyku w tym głównie stada gęsi, kaczek, mew i rybitw, oraz ptaków siewkowych. Znaczącą w skali kraju liczebność osiągają spotykane tu migrujące populacje bielaczka *Mergus albellus* (do 1000 osobników), nurogęsi *Mergus merganser* (do 12 000 osobników) i kulika wielkiego *Numenius arquata* (do 100 osobników). Na tym obszarze zimują duże zgrupowania kormorana czarnego *Phalacrocorax carbo* (8000–14 300 osobników).

Zachowaniu i utrzymaniu siedlisk cennych gatunków ptaków w delcie Świny sprzyja trudna dostępność terenu oraz prowadzona ekstensywna gospodarka łąkarska (wypas, koszenie) przyczyniająca się do utrzymania otwartych przestrzeni mokradeł.

Największym zagrożeniem dla awifauny i jej siedlisk na tym terenie jest rezygnacja z wypasu i koszenia łąk, zarastanie mokradeł trzcina i jej przemysłowe pozyskiwanie, a także zanieczyszczenie wód Zalewu Szczecińskiego, ruch jednostek pływających na szlakach żeglugowych przebiegających przez teren delty Świny oraz rozwój zabudowy rekreacyjnej na jej obrzeżach.

Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty są to projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk, zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji, wobec których nie został jeszcze wyznaczony akt prawa krajowego. W gminie zajmują 10570 ha, tj. 77% powierzchni gminy. Są to:

1. PLH 320018 Ujście Odry i Zalewu Szczecińskiego

Obszar położony jest u ujścia rzeki Odry obejmujący również jej dolny odcinek, Zalew Szczeciński, Wyspę Chrząszczewską i Zalew Kamieński. Dźwina i Zalew Kamieński to najbardziej naturalne elementy ujścia Odry. Są one miejscem występowania wielu gatunków hydrofitów. Zalew Szczeciński ograniczają od północy tereny wyspy Wolin i Uznam. Ze środowiskiem morskim Bałtyku Zalew Szczeciński połączony jest poprzez koryto Dziwny na wschodzie, Świny w środkowej części oraz poprzez Pianę na zachodzie. Przy wylotach ujściowych wód zalewu rozwijają się delty wsteczne Dziwny i Świny - skutek wlewania się do Zalewu wody morskiej w czasie sztormów. "Cofki" mogą podnosić poziom wód w akwenie

o 1 m. Zmienia to zawartość chlorków, temperatury i wysycenia tlenem powierzchniowych warstw wody i powoduje obecność roślin słonolubnych. Obszary terenów przyległych głównie po stronie wschodnich wybrzeży stanowią płaską strefę nadzalewową, którą pokrywają utwory mineralne, bądź organiczne torfów zakumulowanych w lokalnych obniżeniach i płytkich basenach nadzalewowych. Wybrzeża północne na niewielkim odcinku oraz wschodnie wyspy Wolin mają bardziej zróżnicowaną rzeźbę i znaczną rozpiętość wysokościową. Ponad 80% obszaru stanowią laguny przybrzeżne - priorytetowy rodzaj siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Łącznie zidentyfikowano tu 13 rodzajów siedlisk z tego załącznika. Torfowe obszary Basenu Czarnocińskiego są miejscem występowania wielu prawnie chronionych lub rzadkich gatunków roślin naczyniowych, a także licznych mchów brunatnych i torfowców. Zalew Szczeciński ma kluczowe znaczenie dla ichtiofauny regionu, a także Polski. Wstępują tu zarówno gatunki ryb i minogów chronionych, jak i innych, cennych z punktu widzenia biologii, czy gospodarki człowieka. Akwen ten położony jest na styku dwóch różnorodnych środowisk; słodko i słonowodnego - estuarium. Efektem tego jest występowanie gatunków ryb charakterystycznych dla obu tych środowisk. Jest to szlak wędrówek tarłowych m.in. takich gatunków jak: certa, aloza, łosoś, troć wędrowna, czy węgorz. Jest miejscem tarła wielu gatunków ryb (parposz, różanka). Łącznie zidentyfikowano tu 16 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wody Zalewu odznaczają się dużym zagęszczeniem organizmów dennych; zwłaszcza ochotkowatych Chironomidae, skąposzczetów Oligochaeta i mięczaków. Rozległy obszar wód Zalewu Szczecińskiego oraz urozmaicona strefa wybrzeży zasiedlona różnymi zbiorowiskami roślinności bagiennej, szuwarowej i wodnej jest miejscem egzystencji wielu gatunków ptaków, które znajdują tu dobre warunki żerowania, rozrodu i odpoczynku podczas migracji. Niejednokrotnie w okresie zimowym można tu obserwować żerujące bieliki w ilości do 250 osobników. Obszar obejmuje ważne ostoje ptasie o randze europejskiej.

2. PLH 320019 Wolin Uznam

Obszar obejmuje dwie wyspy: Wolin i Uznam, razem z pięciokilometrowym pasem wód przybrzeżnych pomiędzy Karnolicami i Lubinem. Krajobraz ukształtował się dopiero w okresie postglacjalnym, obejmuje takie utwory jak moreny czołowe i denne. Do wypiętrzeń morenowych przylegają usypane przez fale morskie szeregi piaszczystych, niewysokich wałów, tworzące tereny równinne, jak i o bardziej zróżnicowanej konfiguracji obszary wydmy o różnym stopniu zaawansowania rozwoju szaty roślinnej. Często spotyka się tu ogromne głazy narzutowe. Charakterystyczne dla tego obszaru są wysokie klify, oraz białe i szare wydmy. Część z nich porośnięta jest lasem. Ogólnie, lasy zajmują ponad 30 % pow. wyspy i w większości są to bory sosnowe. Najciekawsze ze zbiorowisk leśnych to buczyna pomorska (Melico-Fagetum) i mieszane lasy bukowo-dębowo-sosnowe (Fago-Quercetum). Ciekawym fragmentem ostoi jest delta rzeki świny, obejmująca naturalne i sztuczne kanały oraz liczne wyspy z torfowiskami, łąki, trzcinowiska i małe pola, są tam także płyty lasów olszowych. W ostoi znajduje się kilka jezior, głównie eutroficznych. Jest to obszar o niepowtarzalnych wartościach przyrodniczych skupiający na swoim terenie rzadkie siedliska i związane z nimi fitocenozy, niejednokrotnie o zasięgu występowania ograniczonym tylko do tego obszaru. Charakteryzuje się ogromną różnorodnością ekosystemów lądowych, bagiennych, wodnych oraz bogatą florą (1135 gatunków roślin naczyniowych), w tym wielu gatunków prawnie chronionych, rzadkich bądź zagrożonych. Łącznie w obszarze zidentyfikowano 30 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, a wśród nich siedliska priorytetowe. Do takich należą: nadmorskie wydmy szare

(doskonale wykształcone i zajmujące największą powierzchnię), nadmorskie wrzosowiska bażynowe, murawy kserotermiczne ze stanowiskami storczyków, żywe torfowiska wysokie, torfowiska nakredowe, bory i lasy bagienne. Ogółem wyróżniono tu ponad 60 zbiorowisk roślinnych o naturalnym charakterze (lasy, zarośla, zbiorowiska nabrzeżne, piaskolubne, wodnoblotne, słonorośla). Wybrzeże z wysokimi klifami w okolicach Lubina z roślinnością kserotermiczną podnosi walory przyrodnicze ostoi. W ostoi występuje bogata fauna - stwierdzono tu 20 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym szczególnie licznie bezkręgowce z priorytetową pachnicą dębową *Osmoderma eremita*. Zagrożone wyginięciem w skali światowej żubry występują tylko w zamkniętej hodowli restytucyjnej w Wolińskim Parku Narodowym, na kilkunastu hektarach ogrodzonego kompleksu lasu. Na terenie obszaru leży ostoja ptasia o randze europejskiej Delta Świny E01.

3. PLH990002 Ostoja na Zatoce Pomorskiej

Ostoja obejmuje w całości obszary morskie polskiej części Zatoki Pomorskiej od wschodniego falochronu portu Świnoujście do mierzei jeziora Resko Przymorskie. Jest to akwen o dużym zróżnicowaniu dna morskiego, od piaszczystych ławic, po rozległe żwirowiska i gładowiska. Centralną część Zatoki Pomorskiej zajmuje duże wypłylenie zwane Ławicą Odrzańską. Kluczowy obszar dla ochrony siedliska piaszczystych ławic podmorskich trwale przykrytych wodą o niewielkiej głębokości oraz teren regularnych obserwacji morświna. Obszar ważny dla bałtyckiej populacji parposza. Ważna ostoja ptaków o randze międzynarodowej E82.

Pomniki przyrody

Zgodnie z przytoczoną ustawą „pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.” Na terenie gminy Międzyzdroje zlokalizowane są 54 pomniki przyrody.

2.8. Proponowane formy ochrony przyrody

A. Proponowane pomniki przyrody

1. Wiąz szypułkowy (P54) Międzyzdroje ul. Zwycięstwa 50
2. Topola czarna odm. włoskiej (P55) działka 135 obręb Wicko
3. Topola czarna odm. włoskie (P56) działka 135 obręb Wicko
4. Dąb szypułkowy (P57) działka 135 obręb Wicko
5. Dąb szypułkowy (P58) wicko ul. Kolonijna 6, ośrodek wczasowy Złoty Dąb

B. Proponowane stanowisko dokumentacyjne - Klif nadzalewowy w Lubinie - SD nr 1

Jest to wysoki brzeg klifowy o południowej ekspozycji porozcinany licznymi dolinkami erozyjno-denudacyjnymi i suchymi jarami. W profilu klifu uwidocznione jest występowanie osadów glacialnych (glin zwałowych) co najmniej dwu zlodowaceń. Skomplikowany układ morfologiczny umożliwia jedynie penetrację brzegu od strony wody, co stanowi dodatkową atrakcję tego stanowiska.

2.9. Inne obszary i obiekty prawnie chronione

Siedliska przyrodnicze

Nazwa	Kod wg. klasyfikacji natura 2000	Opis
Siedliska nadmorskie		
Laguny przybrzeżne*	1150*	Obejmuje całość wód Zalewu Szczecińskiego (z wyłączeniem części na siedlisko 1130).
Kidzina na brzegu morskim	1210	To specyficzne siedlisko tworzone przez okresowo osadzone na plażach szczątki roślinne i zwierzęce występuje na wąskim pasie brzegu w strefie zalewu wód morza. Jest to siedlisko nietrwałe, dodatkowo narażone na usuwanie w czasie sprzątania plaż..
Klify na wybrzeżu Bałtyku	1230	Występują w odmianie żywej (1230-1) nad brzegami Bałtyku oraz 'martwej' (1230-2) na południowym brzegu wyspy od Lubina do Karnocic. W granicach gminy zlokalizowane są najbardziej okazałe klify w Polsce. Większość klifów znajduje się w granicach Wolińskiego Parku Narodowego, jednak najbardziej okazałe odcinki stromych klifów martwych występujące koło Lubinia są położone poza jego granicami.
Inicjalne stadia nadmorskich wydmy białych	2110	Występujące u podnóża wydmy białych lub klifów są istotnym elementem powstawania brzegów akumulacyjnych i siedliskiem specyficznej roślinności. W pobliżu miejscowości bardzo silnie narażone na niszczenie przez plażowanie i zabudowę brzegów. Występują na całej długości brzegów morskich w gminie.
Nadmorskie wydmy białe (Elymo Ammophiletum)	2120	Te najbardziej pierwotne ubogie wydmy w granicach gminy formują się koło Wiselki (WPN) oraz na wschód od Międzyzdrojów. Dla ich trwania zagrożeniem jest silna penetracja i zabudowa.
Nadmorskie wydmy szare*	2130*	Wydmy te stanowią kolejny etap sukcesji roślinności na wydmach nadmorskich. Pozostają one w ścisłym związku z wydmami białymi i podobnie jak one są silnie zagrożone przez penetrację i zabudowę. Występują koło Wiselki i na wschód od centrum Międzyzdrojów (od Amber Baltic).
Siedliska łąk, muraw i wrzosowisk		
Cieplolubne, śródładowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae)*	6120*	Te ubogie napiaskowe zespoły traw i ziołorśli w granicach gminy występują na północno-wschodnich stokach Doliny Trzciągowskiej gdzie występują w typowej wielko

Nazwa	Kod wg. klasyfikacji natura 2000	Opis
		powierzchniowej postaci. Najistotniejszym zagrożeniem jest ich przekształcanie w tereny zabudowy.
Siedliska leśne		
Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)	9110	To typowe dla Pomorza siedlisko jest bardzo dobrze reprezentowane w lasach województwa. Zdecydowana większość występuje w granicach WPN. Siedlisko niezagrażone.
Ciepłolubne buczyny storczykowe (Cephalanthero-Fagenion)	9150	To specyficzne siedlisko związane z akumulacją pylastych frakcji minerałów budujących klify w głębi lasu występuje w typowej postaci właśnie na Wolinie wyłącznie w pobliżu najwyższych klifów. Całość obszaru występowania tego siedliska położona jest w granicach WPN. Siedlisko niezagrażone, choć okresowo zmniejszające swój zasięg (abrazaja).
Kwaśne dąbrowy (Quercion roboripetraeae)	9190	Płaty tego siedliska występują wewnątrz kompleksu leśnego w granicach WPN. Siedlisko nie zagrożone.
Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugosphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne*	91D0*	Występują na Mierzei Przytorską na pierwotnie bezleśnych torfowiskach przejściowych w obniżeniach deflacyjnych. Siedlisko bardzo silnie zagrożone przez zabudowę i osuszanie torfowisk.
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*	91E0*	Siedliska obejmują nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Mają wysoką wartość przyrodniczą. Jako podstawowy element nadrzecznych krajobrazów roślinnych mają wpływ na retencję wód i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych sieci hydrograficznej. Wszystkie odznaczają się ponadprzeciętnym bogactwem związanej z nimi flory i fauny.

* siedliska o znaczeniu priorytetowym w krajach Unii Europejskiej.

Źródło:

¹ Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego 2010;

² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 poz. 1713);

³ Wizja lokalna i inwentaryzacja terenowa wybranych fragmentów siedlisk przyrodniczych. RDOŚ grudzień 2016 (nadmorskie wydmy szare 2130, ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe 6120*, łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe 91F0, klify na wybrzeżu Bałtyku 1230).

Stanowiska rozrodu i stałego przebywania zwierząt gatunków chronionych

Zgodnie z decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z października 2016 na terenie gminy Międzyzdroje znajdują się dwie strefy ochrony ostoi bielika (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183).

Lasy Ochronne

Lasy Państwowe w administracji Nadleśnictwa Międzyzdroje zlokalizowane są na Mierzei Przytorskiej i niewielkim fragmentem w rejonie ujęć wody w Międzyzdrojach. Całość ich obszaru w obrębie gminy Międzyzdroje zaliczona jest do kategorii lasów ochronnych. W strefie nadmorskiej występują ochronne lasy administrowane przez Urząd Morski w Szczecinie. Lasy będące w administracji WPN już z samego założenia także pełnią rolę lasów ochronnych.

Do lasów ochronnych należą lasy Nadleśnictwa Międzyzdroje (w granicach gminy) uznane decyzją Ministra Środowiska w następujących kategoriach ochronności (RDLP Szczecin 2013):

- lasy glebochronne (oddziały: 163a,b,c,d,f,g,h; 164a,b,c,d,f; 166a,b,c,d,f,g; 167a,b,c; 168a,b,c,d,f; 188a,b,c,d; 189a,b,c,d; 190a; 193a; 194a,b);
- lasy wodochronne (oddziały 188o; 189g,h; 190c,d; 191a,c; 192b,c,j, 193c,d,s; 194k; 216a,b,cx,bx,d,g,j; 220d,i,j,h; 221c,d,f,g,h,i,j,k,m);
- lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (oddziały 220d,i,j,h; 221c,d,f,g,h,i,j,k,m);
- w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (oddziały 163a,b,c,d,f,g,h; ; 164a,b,c,d,f; 189a,b,c,d; 188a,b,c,d,p; 190a).

Zadrzewienia śródpolne i przydrożne

Zadrzewienia pełnią ważną rolę ekologiczną w krajobrazie rolniczym oraz funkcję ochronną przed różnymi formami erozji. Najczęściej występują w obniżeniach wytopiskowych w obrębie gruntów ornych oraz w obrębie trwałych użytków zielonych. Ze względu na funkcję ochronną należy preferować zadrzewienia na stromych zboczach rynien jeziornych i dolin cieków oraz w szczególności w strefach przybrzeżnych jezior. Spełniają one rolę naturalnego buforu przeciw splywom powierzchniowym z terenów rolnych. Zadrzewienia przydrożne mają ogromne znaczenie ochronne i krajobrazotwórcze.

Ujęcia wód podziemnych

Zaopatrzenie w wodę gminę Międzyzdroje jest uzależnione od zasobów wód podziemnych i powierzchniowych wyspy Wolin. Zasoby podziemne stanowi Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 102 – Wyspa Wolin, dla którego wyznaczona została strefa ochronna. Z uwagi na możliwość obniżenia walorów jakościowych wód podziemnych, co ma podstawowe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę pitną mieszkańców gminy zbiornik ten jest objęty statusem najwyższej ochrony. W osadach czwartorzędowych występuje w zasadzie jeden poziom wodonośny, który w Bramie Świny tworzą osady piaszczysto - żwirowe

holoceńskie i plejstocenne. Zasilanie warstw wodonośnej następuje przez infiltrację wód opadowych, a w przybrzeżnych częściach obniżenia Świny przez dopływ boczny z wysoczyzn.

Na terenie Wyspy Wolin rozpoznane zostały dwa piętra wodonośne:

- mezozoiczne – zawiera wody wysoko zmineralizowane. Pierwszy poziom wodonośny tworzą piaski glaukonitowe i spękanymi piaskowcami zainfiltrowane. Wody piętra kredowego są to wody chlorkowo – sodowe. Ich mineralizacja wzrasta wraz z głębokością. W stropie utworów kredowych występuje niewielkiej miąższości warstwa glin zwałowych, przykrytych utworami zastoiskowymi.
- czwartorzędowe – występuje w obrębie piaszczysto – żwirowej serii osadów plejstocennych. W jego obrębie występują wody słodkie. Swobodne lustro wody zalega tutaj na głębokości od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. W miejscach gdzie strop powierzchni podczwartorzędowej obniża się, występują jeszcze dwie warstwy wodonośne. Drugi poziom występuje pod glinami północno i środkowopolskimi. Trzeci poziom występuje jedynie lokalnie, tylko tam, gdzie gliny południowopolskie rozdziela seria piaszczysta.

Gmina Międzyzdroje położona jest na obszarach jednolitych części wód podziemnych JCWPd 2 i 5. Oznaczają one określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Park zabytkowy

Na terenie gminy Międzyzdroje istnieje jeden park objęty ochroną konserwatorską. Jest to park im. Fryderyka Chopina przy Międzynarodowym Domu Kultury w Międzyzdrojach. Park zajmuje powierzchnię około 3,0 ha i znajduje się w rejestrze zabytków (pozycja A-1323).

Zabytki archeologiczne wraz ze strefami ochrony archeologiczno konserwatorskiej

Na obszarze gminy znajduje się 20 stanowisk archeologicznych zaewidencjonowanych aktualnie w dokumentacji konserwatorskiej – Archeologicznym Zdjęciu Polski (AZP). Na terenie gminy zostały wyznaczone trzy strefy ochrony archeologicznej.

S t r e f a „W.I.” pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną. Strefa ta obejmuje stanowiska wpisane do rejestru zabytków i ujęte w ewidencji konserwatorskiej.

Obowiązujące rygory w strefie „W.I.”:

- Zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzenia drzew itd.).
- Zachowanie istniejącego układu topograficznego wraz z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji.
- W przypadku podjęcia jakiegokolwiek działalności na terenie objętym granicami strefy, a wynikającej ze sposobu użytkowania terenu obowiązuje występowanie o szczegółowe wytyczne i uzyskanie stosownego pozwolenia od Wojewódzkiego

Konserwatora Zabytków.

Strefa „W.II.” - częściowej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami. Strefa ta obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji konserwatorskiej.

Obowiązujące rygory w strefie „W.II.”:

- Zachowanie stanowiska ujętego w ewidencji służby ochrony zabytków.
- Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych przez służbę ochrony zabytków. Obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie przed podjęciem decyzji o jakiegokolwiek działalności.
- W przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych na koszt Inwestora, wyprzedzających proces przygotowania inwestycji. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy, w okresie od maja do października.
- Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego pozwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa „W.III.” - ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, polegającej na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych w przypadku podejmowania prac ziemnych. Strefa ta obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji konserwatorskiej.

Obowiązujące rygory w strefie „W.III.”:

- Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych podejmowanych w obrębie granic strefy ochrony stanowiska archeologicznego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- W przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych na koszt Inwestora. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy, w okresie od maja do października.
- Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego pozwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na powyższych obszarach chronionych obowiązują różne ograniczenia i zakazy dotyczące zagospodarowania przestrzennego terenu oraz korzystania z zasobów naturalnych i walorów przyrodniczo – krajobrazowych.

2.10. Stan jakościowy środowiska na obszarze opracowania

Zanieczyszczenie powietrza i klimat akustyczny

Na terenie gminy Międzyzdroje dominują źródła emisji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych. Większość emitowanych zanieczyszczeń pochodzi z instalacji służących ogrzewaniu

budynków, wśród których dominują zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki, tlenkiem azotu, tlenkiem węgla oraz pyłu zawieszonego.

Obszar gminy Międzyzdroje cechuje się utrzymaniem dobrego klimatu akustycznego, wynikającego z braku uciążliwego przemysłu oraz silnie rozbudowanym buforem w postaci obszarów leśnych Parku i Nadleśnictwa. Istnieją jednak istotne źródła hałasu, których zasięg oddziaływania jest jednak ograniczony. Są to:

a) Linia kolejowa Świnoujście-Szczecin, która przecina teren gminy równoleżnikowo i od południa odcina obszar miasta od kompleksu leśnego (WPN). Ponadnormatywny hałas związany z ruchem pociągów obejmuje pas o szerokości do 200m. Z uwagi na modernizację linii i planowane zwiększenie ilości poruszających się nią składów należy się liczyć ze wzrostem uciążliwości tego źródła hałasu.

b) Droga S-3. Jej generalne zmodernizowanie i odsunięcie trasy od granic zabudowy miasta istotnie zmniejszyło dokuczliwość hałasu, jaki generuje ruch samochodowy. Rozwijająca się aktualnie zieleń izolacyjna założona wzdłuż trasy drogi z czasem dodatkowo osłabi i tak już ograniczony w swoim zasięgu obszar oddziaływania. Strefa oddziaływania tego źródła obejmuje były budynek mieszkalny przeznaczony do rozbiórki.

c) Droga nr 102 – ten lokalny szlak komunikacyjny jest istotnym źródłem hałasu głównie w okresie wakacji, kiedy obciążenie ruchem samochodowym wzrasta kilkakrotnie. Przyjęte rozwiązania konstrukcyjne wprowadzone w trakcie modernizacji drogi pozwalają na skuteczne wyeliminowanie uciążliwości.

Wody

Gmina Międzyzdroje posiada bardzo słabo rozwiniętą sieć hydrograficzną. W układzie hydrograficznym dominuje zlewnia z licznymi zagłębieniami bezodpływowymi. Z badań WIOŚ w Szczecinie wód przejściowych i przybrzeżnych wynika, że wody te charakteryzowały się słabym stanem ekologicznym i słabym potencjałem ekologicznym. Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i także podziemnych można podzielić na działy się na punktowe (np. wyloty ścieków), liniowe (np. drogi - spływ zanieczyszczeń). W przypadku wód powierzchniowych na terenie gminy przyczyną zanieczyszczeń może być eutrofizacja. Dużym obciążeniem dla środowiska wodnego, jest zrzut oczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków. W obowiązującym pozwoleniu wodnoprawnym dla oczyszczalni ścieków w Międzyzdrojach określone zostały dopuszczalne maksymalne stężenia zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni.

Do wód powierzchniowych odprowadzane są wody opadowe i roztopowe. Spływy zanieczyszczenia z dróg i placów mogą stanowić znaczne zagrożenie dla jakości wód i gleb.

W gminie na obszarach nie objętych kanalizacją, ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone do punktu zlewnego na oczyszczalni w Międzyzdrojach. Stan techniczny szamb nie jest znany. Część z nich może stanowić zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego.

Stan wód przybrzeżnych oraz przejściowych w gminie Międzyzdroje, na podstawie badań,

sklasyfikowany został jako zły w wyniku oceny przeprowadzonej dla jednolitych części wód oraz dla stanowisk pomiarowych. Jakość wód Zatoki Pomorskiej kształtowana jest przez wody Zalewu Szczecińskiego, do których dostają się zanieczyszczenia głównie rzekę Odrę. Rzeki wpływające do Zalewu Szczecińskiego oraz Zatoki Pomorskiej, niosą z wodami znaczące ilości azotu i fosforu, w konsekwencji powodując eutrofizację tych wód (Raport 2014).

Promieniowanie elektromagnetyczne i obiekty inżynierskie

Głównymi rodzajami źródeł sztucznych pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są linie elektromagnetyczne, stacje elektroenergetyczne, obiekty radiokomunikacyjne (także CB), w tym stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowych, systemy przekazu informacji, radiolokacyjne i radionawigacyjne, medyczne urządzenia diagnostyczne i terapeutyczne urządzenia powszechnego użytku, takie jak kuchenki mikrofalowe, telefony bezprzewodowe, komputery, odbiorniki telewizyjne i inne. Przez obszar gminy przechodzą trzy napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć 110 KV Reclaw – Międzyzdroje, Międzyzdroje - Terminal LNG w Świnoujściu, Warszów – Reclaw. Ze względu na emisję pól elektroenergetycznych w strefie ochronnej wzdłuż linii wyklucza się zagospodarowanie terenu na cele stałego przebywania ludzi. Należy zachować odległość poziomą, co najmniej 14,5 m od najbliższego przewodu do projektowanego budynku.

Przez gminę poprowadzona jest sieć gazowa wysokich ciśnień gazociąg: DN 300 odbocзка Wolin – Świnoujście (powyżej 2,5 MPa), DN 150 odbocзка Międzyzdroje (powyżej 2,5 MPa), gazociąg DN 800 relacji Świnoujście – Szczecin (1,6 MPa). Po obu stronach gazociągu wyznacza się obszar strefy kontrolowanej. Szerokość strefy wyznaczona jest wg Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. W strefach kontrolowanych zabrania się lokalizowania obiektów budowlanych, sadzenia drzew w odległości mniejszej niż 2 m, lokalizacji dróg wewnętrznych w odległości minimum 6 m.

Zagrożenia naturogeniczne

Do zagrożeń naturogeniczych gminy należy zaliczyć przede wszystkim powodzie, zjawiska geodynamiczne, abrazyjne niszczenie brzegu morskiego, jak i brzegu Zalewu Szczecińskiego. Obszar gminy narażony jest na niekorzystne zjawiska związane z wezbraniem: opadowymi, roztopowymi i sztormowymi związanymi z wodami Bałtyki i Zalewu Szczecińskiego. Odmiennym zjawiskiem stanowi susza, której przyczyną jest zakłócenie naturalnego bilansu wodnego danego obszaru, wskutek niedoboru opadów atmosferycznych. Jedynym skutecznym sposobem ochrony przed skutkami suszy jest stworzenie racjonalnego systemu gospodarowania zasobami wodnymi. W gminie Międzyzdroje jest to niezwykle istotne ze względu na obserwowane stałe obniżanie poziomu wód podziemnych. Zjawiska powierzchniowych ruchów masowych, zgodnie z mapą osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych na terenie gminy występuje w rejonie Trzciągową, Zalesia, Wicka, Grodna. Procesy wzmożonej abrazji klifów uwiadcniają się w strefie brzegowej morza oraz w rejonie jeziora Wicko. Strefa brzegowa

morza jest najbardziej dynamiczną częścią strefy nadmorskiej. Jest to obszar szczególnie narażony na zmiany, największy wpływ mają: silne wiatry, wahanie poziomu morza, falowanie wody oraz prądy morskie. Naturalnym zmianom podlega plaża i wydmy.

3. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA (BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE, DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CHWILOWE, POZYTYWNE, NEGATYWNE) USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO

Prognozowanie potencjalnych skutków oddziaływania planowanych założeń stanowi kalkulację możliwości zmian w środowisku przyrodniczym. Przyszłe skutki zmian powodowane przez określony sposób zagospodarowania terenu niejednokrotnie są zależne od zastosowanych rozwiązań technicznych i technologicznych, które nie są szczegółowo określane na etapie sporządzania *Studium*. Niemniej jednak należy mieć świadomość, że nowe zagospodarowanie terenu bez względu na funkcję zawsze powoduje zmiany w środowisku przyrodniczym. Najczęściej jest to wpływ niekorzystny, którego całkowite wykluczenie nie jest możliwe. Zmiany dotyczące przemian w środowisku będą miały dwojaką genezę i wiązać się będą z przemianami antropogenicznymi, jak i zjawiskami naturalnymi. Zmiany antropogeniczne będą wiązały się przede wszystkim z zagospodarowywaniem inwestycyjnym nowych terenów, w tym przypadku zakłada się lokalizację nowej zabudowy jednostek mieszkalnych, zabudowy: mieszkaniowej jedno - i wielorodzinnej, apartamentowo - hotelowej z możliwością lokalizacji obiektów usług turystycznych. Zmiany naturogeniczne będą zależne od zjawisk tj.:powodzie, zjawiska geodynamiczne, abrazyjne niszczenie brzegu morskiego, jak i brzegu Zalewu Szczecińskiego.

Ustalenia zmiany *Studium* mają charakter porządkujący, dostosowujący do aktualnej sytuacji i możliwości rozwojowych gminy Międzyzdroje.

3.1. Ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Głównymi problemami ochrony środowiska od wielu lat w gminie Międzyzdroje są:

1. zwiększające się zapotrzebowanie na wodę pitną stanowiące zagrożenie dla trwałości ujęcia wody;
2. wzrastająca penetracja terenów cennych przyrodniczo;
3. utrzymująca się niedostateczna jakość wód Zalewu Szczecińskiego;
4. zanieczyszczenia atmosferyczne powodowane głównie przez komunikację samochodową, nieliczne lokalne kotłownie i domowe paleniska;
5. wzrost zagrożenia hałasem terenów zabudowy mieszkaniowej we wsiach, w sąsiedztwie tras komunikacyjnych o intensywnym ruchu;
6. wzrost ilości odpadów i zanieczyszczenia terenu odpadami, zwłaszcza trudnymi do rozłożenia w przyrodzie (opakowania plastikowe);

7. sezonowość obciążenia oczyszczalni ścieków;
8. podział terenu barierami ekologicznymi w postaci dróg, linii kolejowej i tras infrastruktury technicznej.

Ponadto stopniowo zajmowane są pod inwestycje osadnicze i infrastrukturalne nowe tereny, w tym wartościowe przyrodniczo, co osłabia podstawę ekologiczną obszaru gminy. W stosunku do wskazanych problemów, zapisy *Studium* wskazują na istniejące możliwości ich rozwiązania lub zmniejszenia uciążliwości – są to zapisy generalne. Szczegółowe rozwiązania będą opracowywane na etapie planów szczegółowych.

Do potencjalnych zagrożeń naturalnych w obszarze opracowania należą bardzo silne wiatry, długotrwałe, intensywne opady deszczu lub śniegu oraz zagrożenia powodziowe.

Analizę i ocenę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem przeprowadzono dla poszczególnych obszarów planistycznych wyznaczonych w projekcie *Studium* uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje. Należy wskazać, że na tym etapie znaczące oddziaływanie jest jedynie prognozowane i już w toku opracowywania miejscowych planów zagospodarowania (realizacji przedsięwzięć również) może nastąpić ich wycofanie lub złagodzenie.

Pas nadmorski (I)

Obejmuje pas plaż i wydm nadmorskich rozciągających się wzdłuż Mierzei Przytorską od zachodniej granicy gminy do podnóża Kawczej Góry i ograniczony od strony południowej ulicami: Gryfa Pomorskiego-Las, Bohaterów Warszawy i Promenada Gwiazd.

Jest to obszar poddawany intensywnym zmianom takim jak: abrazja i akumulacja, związanych z dynamiką morza. Charakteryzuje się pasmowym układem stref brzegu morza. Pełni on funkcję turystyczną gminy. Z uwagi na dynamikę kształtowania dzieli się na silnie zmienną strefę plaży i inicjalnych wydm białych oraz bardziej stabilną (choć nie trwałą) strefę wydm szarych i brunatnych. Walory przyrodnicze typowe dla pasa wydm są tutaj zachowane, choć lokalnie silnie ograniczone i zniekształcone. W obszarze tym znaczący problem stanowią konflikty pomiędzy ochroną przyrody a antropopresją. Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- presja urbanizacyjna, w tym zabudowa na terenach leśnych na zapleczu wydm;
- antropopresja w rejonie wydm;
- zabudowa w obrębie plaży;
- zabudowa wysoka (zagrożenie dla środowiska gruntowo - wodnego);
- dewastacja krajobrazu (napowietrzne sieci infrastruktury technicznej, wysoka zabudowa);

Strefa centralna miasta - kąpielisko - (II)

Obszar ten obejmuje tereny zurbanizowane pozbawione istotnych walorów środowiska

przyrodniczego. Najwartościowszymi obiektami są pojedynczo występujące pomniki przyrody oraz obszary zieleni urządzonej w tym obiekt zabytkowy – Park Zdrojowy im. F. Chopina. Planowane stopniowe wypełnianie zabudowy niesie możliwość potencjalnego znaczącego oddziaływania w przypadku realizacji obiektów wysokich położonych przy granicy obszarów leśnych WPN lub w pobliżu strefy pasa nadmorskiego („wydmy nadmorskie”).

Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- zmniejszenie ilości zieleni przyulicznej;
- oddziaływanie na obszar WPN;
- dewastacja historycznego krajobrazu kulturowego (podnoszenie wysokości i intensywności zabudowy).

Zachodnia część miasta (III)

W granicach tego obszaru znajdują się dwie różniące się cechami środowiska jednostki przestrzenne. Część wschodnia obejmująca silnie zurbanizowaną część miasta, pozbawioną istotnych obszarowych walorów przyrodniczych. W części zachodniej teren zalesionych wydym rozdzielonych bagiennymi zagłębieniami międzywydmowymi, przylegający od północy do wydmy nadmorskiej, w części południowej torfowiskowy i aluwialny obszar akumulacji wstecznej delty Świny.

Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- ingerencja w układ hydrologiczny związana z potrzebami gospodarki leśnej i hotelowo-pensjonatowej;
- odcięcie miasta od jego naturalnego zielonego zaplecza rekreacyjnego pasem substandardowej zabudowy i zagospodarowania;
- dewastacja krajobrazu przez tranzytowe napowietrzne linie elektroenergetyczne;
- dewastacja krajobrazu (wysoka zabudowa);
- rozbudowana infrastruktura drogowa blokująca możliwość racjonalnego zagospodarowania terenu.

Nowe centrum (IV)

Obszar planistyczny obejmujący środkową część miasta ograniczony ulicami Gryfa Pomorskiego, Niepodległości i Adama Wodziczki oraz Nowomyśliwską.

Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- niewystarczająca ilość terenów przeznaczonych na zieleni;
- ingerencja w układ hydrologiczny;
- rozbudowana infrastruktura drogowa.

Wschodnia część miasta (V)

Obszar planistyczny zajmujący wschodnią część miasta ograniczony od północy, wschodu

i południa granicami WPN, obejmuje tereny zurbanizowane pozbawione istotnych walorów środowiska przyrodniczego. Jedynymi cennymi obiektami są znajdujące się tu pojedyncze pomniki przyrody. Niewielkie są powierzchnie obszarów zielonych – skwer i zieleń przydrożna. Przy granicy obszaru z terenem WPN zlokalizowane są obszary leśne – otoczenie ujęć wody i zbiorników wody.

Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- zmniejszenie ilości zieleni przyulicznej, zabudowa skwerów;
- naruszanie stref ochrony ujęcia wody;
- rozbudowana infrastruktura drogowa i rozprzestrzenianie uciążliwości komunikacji poza centrum, na tereny mieszkaniowe.

Południowa część miasta (VI)

Obszar planistyczny obejmujący południową część miasta przylegający od zachodu do terenów leśnych a od północy graniczy z ulicą Usługową, terenem hotelu Wolin, następnie ulicą Nowo-myśliwską oraz Wodziczki. Od strony wschodniej biegnie wzdłuż ul. Niepodległości, Natomiast od strony wschodu i południa wyznaczony jest przez granicę WPN oraz drogę DK3. W dużej mierze jest to teren niezabudowany zajęty przez ogrody działkowe, składy budowlane, obsługi technicznej (oczyszczalnia ścieków, GPZ, stacja redukcyjna wysokiego ciśnienia), tereny rekreacyjne.

Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- rozbudowana infrastruktura drogowa blokująca możliwość racjonalnego zagospodarowania terenu;
- ingerencja w układ hydrologiczny;
- dewastacja krajobrazu substandardową zabudową i zagospodarowaniem.

Zespół miejscowości Wicko, Wapnica, Lubin (VII)

Obszar planistyczny w dużej części obejmuje tereny niezurbanizowane wykorzystywane aktualnie lub w przeszłości rolniczo. Istotną ich cechą jest zróżnicowanie warunków siedliskowych, które warunkują występowanie odmiennych walorów przyrodniczych; dno doliny zajęte jest przez wilgotne zbiorowiska łąkowo-szuwarowe (wykształcone na torfach), zaś jej północne stoki zajmują rozległe płaty muraw.

Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- linie energetyczne wysokiego napięcia;
- rurociągi gazociągu wysokiego ciśnienia DN500 oraz gazociągu DN800 łączącego terminal LNG z krajową siecią przesyłową gazu;
- nadmierny rozwój urbanizacji w strefie brzegowej;
- dewastacja klifowych brzegów w obrębie jeziora Wicko;
- wzrost urbanizacji na terenach cennych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk roślin

i zwierząt chronionych gatunkowo.

Tereny leśne w zachodniej części gminy (VIII)

Obszar planistyczny obejmuje tereny leśne poza WPN - lasy Nadleśnictwa Międzyzdroje. Część obszaru położona jest w otulinie WPN. Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- rurociągi gazociągu wysokiego ciśnienia DN500 oraz gazociągu DN800 łączącego terminal LNG z krajową siecią przesyłową gazu;
- infrastruktura drogowa mocno obciążona, szczególnie w sezonie letnim;
- dewastacja krajobrazu przez tranzytowe napowietrzne linie elektroenergetyczne;
- działalność nadleśnictwa związana z gospodarką leśną.

Tereny WPN oraz wody Zalewu Szczecińskiego (IX)

Obszar planistyczny obejmuje tereny leśne i wodne Wolińskiego Parku Narodowego oraz wody otwarte Zalewu Szczecińskiego, jeziora Wicko Małe i Wicko Wielkie. Teren Wolińskiego Parku Narodowego, ze względu na swoją specyfikę i podatność na antropopresję, wymaga zastosowania szczególnych środków ochrony. Szczególne znaczenie mają tu ustanowione formy ochrony przyrody, a poza parkiem narodowym obszary Natura 2000. Z uwagi na najwyższą kategorię ochronności teren WPN nie będzie podlegał bezpośredniemu oddziaływaniu zapisów *Studium*. W stosunku do dwóch obszarów sieci Natura 2000 na etapie opracowywania planów szczegółowych konieczne będzie uwzględnienie ochrony ich wartości. Dotyczy to SOO 'Wolin i Uznam' oraz SOO 'Ujście Odry i Zalew Szczeciński'. Uszczegółowienie zapisów w planach szczegółowych powinno wskazywać na konieczność przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na obszary Natura 2000. W związku z brakiem Planu Ochrony dla Wolińskiego Parku Narodowego obecnie obowiązuje Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie zadań ochronnych dla Wolińskiego Parku Narodowego.

Główne zagrożenia dla środowiska stanowią:

- nadmierna eksploatacja wód podziemnych;
- wzrost uciążliwości barier ekologicznych w ciągach ekologicznych wraz ze zwiększającym się natężeniem ruchu drogowego;
- ingerencja w krajobraz i zagrożenia wynikające z eksploatacji infrastruktury technicznej przechodzącej tranzytem przez teren Parku;
- w strefie nadbrzeżnej degradacja środowiska spowodowana nadmierną, niekontrolowaną antropopresją;
- dewastacja krajobrazu w pobliżu granic obszarów sieci Natura 2000 oraz WPN (napowietrzne sieci infrastruktury technicznej, wysoka zabudowa);
- zanieczyszczenie substancjami toksycznymi i ściekami z portów i toru żeglugi;
- nadmierna eksploatacja zasobów rybnych.

3.2. Przewidywane znaczące oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz krajobraz naturalny i kulturowy

Jednym z podstawowych zadań prognozy jest zdefiniowanie i określenie parametrów jednostki przestrzennej objętej *Studium*, które w przyszłości staną się bazowymi dla opracowywanych ocen i monitoringu realizacji założeń *Studium*. Do najważniejszych wymagających opisanie cech należą:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- woda, powietrze i powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat;
- zasoby naturalne;
- zabytki i dobra materialne.

Tab. 4 Syntetyczna ocena oddziaływań na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego

Wskaźnik	Ocena
Środowisko przyrodnicze	
Potencjał transurbacyjny (zdolności do zabudowy)	Mały, ograniczony do terenów miasta i kompleksu osadniczego Wicko-Wapnica-Lubin.
Potencjał surowcowy	Niski, brak surowców.
Potencjał wodny	Umiarkowany, niski w zakresie wód podziemnych. W zakresie wód powierzchniowych – bardzo wysoki.
Potencjał biotyczny	Bardzo dobry, wysoki, choć ograniczony do biotyczno-leśnego i wodnego o ograniczonych możliwościach wykorzystania bezpośredniego (wysokie kategorie ochronności).
Potencjał rekreacyjny	Wysoki, ograniczony pod względem czasowym (sezonowość). Pod względem intensywności wykorzystania ograniczony do terenów miasta i kompleksu Wicko-Wapnica-Lubin.
Osnowa ekologiczna	
Prawna ochrona przyrody – występowanie form objętych ochroną	Występują: Woliński Park Narodowy, pomniki przyrody, obszary Natura 2000, pomniki przyrody. Obszar gminy w zdecydowanej większości włączony jest w ww. formy ochrony.
System osnowy ekologicznej	Obszar gminy w całości położony jest w obszarze węzłowym o znaczeniu kontynentalnym, w którym łączą się ważne szlaki migracyjne (korytarze ekologiczne): europejski wzdłuż południowych wybrzeży Bałtyku i wzdłuż Odry, występuje lokalny korytarz ekologiczny Doliny Trzciągowskiej, potencjalne pomniki przyrody i elementy liniowe (aleje przydrożne).
Funkcjonowanie środowiska	
Zanieczyszczenie atmosfery, warunki aerasanitarne	Bez przekroczenia norm, dobry stan przewietrzania, nieliczne źródła emisji z kotłowni lokalnej, ale także z komunikacji (istniejąca i projektowana).
Klimat akustyczny	Brak pomiarów, ale klimat dość dobry, lokalnie głównie w sąsiedztwie tras komunikacyjnych

Wskaźnik	Ocena
	przekroczenia norm poziomu hałasu, prognozowany wzrost hałasu (głównie droga S3 i linia kolejowa).
Zanieczyszczenie wód powierzchniowych	Stan średni, jakość wód stopniowo polepszająca się. Dotyczy wód morskich – Zalewu Szczecińskiego i Zatoki Pomorskiej. Na ich stan dominujący wpływ ma sytuacja wodno-ściekowa w całym dorzeczu Odry. Gmina posiada 2 oczyszczalnie ścieków, które odbierają ścieki z większości osad gminy. Obiekty niepodłączone do istniejącej sieci obsługują samochody asenizacyjne.
Przekształcenia litosfery i szaty roślinnej	Generalnie niewielkie, w ostatnich latach większe ze względu na budowę drogi S3 i nową zabudowę (Dolina Trzciągowską, ul. Gryfa Pomorskiego-las. Duża część terenów rolnych (nieużytkowanych) zagrożonych jest zmianą funkcji na mieszkaniową (usługi, komunikacja etc.).

Źródło: na podstawie Prognoza oddziaływania na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje 2009.

Tab.5 Identyfikacja i ocena oddziaływań – czynniki negatywne

Czynnik	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
2 Ujęcia wody istniejące	0	3	0	0	3	0	0	0	3	0
4 Linie energetyczne	2	1	2	0	0	0	1	3	0	0
5 Zabudowa nowych terenów	3	3	2	2	1	1	1	2	1	0
6 Budynki i obiekty wysokie	3	3	2	0	2	0	3	3	0	0
7 Zabudowa wysoka	2	3	2	0	0	0	1	3	0	0
8 Obwodnica drogi S-3	3	3	2	1	1	1	2	3	1	0
9 Linia kolejowa	2	3	2	0	0	0	2	3	0	0
10 Inwestycje w strefie wydm	2	3	1	2	0	0	1	2	0	0

Źródło: na podstawie Prognoza oddziaływania na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje 2009.

- 0 – brak istotnego (znaczącego) wpływu,
- 1 – wpływ mało znaczący,
- 2 – wpływ znaczący z lokalnym oddziaływaniem,
- 3 – wpływ znaczący na obszarze całej gminy.

Tab. 6 Identyfikacja i ocena oddziaływań – czynniki pozytywne

Czynnik	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
1 Woliński Park Narodowy	3	2	3	3	2	2	1	3	0	0
2 Obszary sieci N2000	3	1	2	2	1	1	1	2	1	0
3 Lasy ochronne	2	2	2	2	2	2	1	3	0	0
4 Pomniki przyrody	2	2	1	0	0	1	1	2	0	1
5 Tereny zieleni publicznej	2	2	2	1	1	2	1	2	0	2
8 Utrzymanie korytarzy ekologicznych	3	0	3	2	1	2	0	2	0	0
9 Zachowanie siedlisk przyrodniczych	3	0	2	2	0	0	0	0	0	0
10 Oczyszczalnia ścieków	2	3	1	1	3	0	0	0	1	0
11 Cmentarze	2	1	1	1	0	1	0	2	0	2

Źródło: na podstawie prognoza oddziaływania na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje 2009.

- 0 – brak istotnego (znaczącego) wpływu,
- 1 – wpływ mało znaczący,
- 2 – wpływ znaczący z lokalnym oddziaływaniem,
- 3 – wpływ znaczący na obszarze całej gminy.

Jak wynika z powyższych tabel znaczący negatywny wpływ na bioróżnorodność wiąże się z urbanizacyjną działalnością człowieka, a przede wszystkim z zabudową nowych terenów, trasami komunikacyjnymi, liniami energetycznymi. Posadowienie budynków do 55 m n.p.t. zaburzy walory krajobrazowe, może wpłynąć na naruszenie warunków gruntowo - wodnych oraz wzrost penetracji przez człowieka terenów cennych przyrodniczo.

Sam potencjał terenów pod zabudowę (transurbacyjny) jest niewielki i ogranicza się do miasta Międzyzdroje, Wicko, Lubin oraz Trzciągowo, Wicko i Zalesie. Biorąc pod uwagę znaczną powierzchnię obszarów zielonych, w tym prawnie chronionych (WPN, Natura 2000) można stwierdzić, że wpływy negatywne będą miały charakter raczej lokalny i nie powinny przyczynić się do degradacji środowiska na terenie gminy.

Na mapie prognozy do projektu *Studium* uwzględniono wyniki analiz jako kompleksową ocenę wpływu na środowisko przyrodnicze i kulturowe, w tym wskazane zostały tereny zagrożeń i skutków ustaleń zawartych w *Studium* dla środowiska.

3.3. Przewidywane znaczące oddziaływanie środowisko przyrodnicze związane z ustaleniami zawartymi w projekcie Studium

Zagrożenia związane z aktualnym stanem zagospodarowania

Ustalenia projektu *Studium* uwzględniają aktualny stopień zagospodarowania i zainwestowania terenu, z którym związane są konflikty:

niewielkie – do tej grupy zaliczone zostały tereny usług komercyjnych położone w zwartej zabudowie mieszkaniowej będące źródłem hałasu i uciążliwości komunikacyjnej.

duże – to tereny znajdujące się pod wpływem hałasu komunikacyjnego, oczyszczalnia ścieków, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone wzdłuż drogi nr 102 linie energetyczne wysokiego napięcia, trasa gazociągu.

bardzo duże – do tej grupy zaliczone zostały tereny znajdujące się w strefie ponadnormatywnego poziomu hałasu (linia kolejowa, droga nr 102, S-3) oraz zanieczyszczeń powietrza spalinami samochodowymi. Jest to obszar zagrożony zdarzeniami komunikacyjnymi o charakterze nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska z uwagi na transport różnego rodzaju materiałów niebezpiecznych, a także ze względu na natężenie ruchu zagrażające bezpieczeństwu ludzi i mienia.

Identyfikacja konfliktów związana z aktualnym stanem zagospodarowania, a także w przypadku nie realizowania postanowień *Studium* jest ważna również dla przypadku realizowania postanowień analizowanego dokumentu.

Dotyczy to czynników, które w dalszym ciągu będą występować np.: ujęcia wody, oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów, dróg, linii energetycznych wysokich napięć. Jednak w kilku przypadkach ze względu na zmiany ilościowe lub jakościowe danego czynnika będą zmniejszać swoją dotychczasową uciążliwość.

Zasięg oddziaływań wynikający z realizacji Studium

Z przeprowadzonej w prognozie oceny zasięgu oddziaływań na tereny sąsiednie wynika, że w stosunku do aktualnego zagospodarowania i użytkowania terenu nastąpią lokalnie istotne zmiany.

Ustalenia *Studium*:

- wprowadzają nowe formy zagospodarowania,
- utrwalają istotne funkcje o znaczeniu lokalnym i regionalnym,
- porządkują przestrzeń i dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów.

Tab. 7 Oddziaływanie ustaleń projektu *Studium* na obszary otaczające – prognoza skutków realizacji

Projekt studium	Zagospodarowanie terenów w otoczeniu (stan aktualny)							
	Zabudowa jednorodzinna	Zabudowa jednorodzinna z usługami	Tereny usług	Tereny lasów	Tereny WPN	Tereny komunikacyjne	Tereny przystani jachtowych	Tereny portów
Zabudowa jednorodzinna	O	K	MK	MK	MK	BN	O	BN
Zabudowa jednorodzinna z usługami	K	O	MK	MK	MK	MK	K	K
Tereny usług	MK	MK	O	MK	MK	K	K	K

Tereny lasów	K	K	K	O	K	K	K	K
Tereny WPN	K	K	K	K	K	K	K	K
Tereny komunikacyjne	K	K	K	MK	BN	O	K	K
Tereny przystani jachtowych	O	K	K	MK	BN	K	O	O
Tereny portów	K	K	K	MK	BN	K	K	O

Źródło: na podstawie prognoza oddziaływania na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje 2009.

Rodzaj oddziaływania:

K – korzystne

O – obojętne

MK – mało korzystne

BN – bardzo niekorzystne

SN – skrajnie niekorzystne

korzystny – w przypadku gdy ustalenia *Studium* lub zagospodarowanie poza jego granicami mają jednostronny korzystny wpływ wynikający z pełnionych funkcji, zgodnych z warunkami środowiska przyrodniczego,

obojętne – gdy projektowane funkcje zagospodarowania na terenie objętym *Studium* i poza jego granicami są takie same albo o zbliżonym charakterze lub stanowią ich uzupełnienie,

mało korzystny – w przypadku gdy projektowane zagospodarowanie stwarza konflikty z cechami środowiska przyrodniczego lub obniża standard życia mieszkańców,

bardzo niekorzystny – istnieje duży konflikt z cechami środowiska przyrodniczego, obniżający standard życia mieszkańców, wymagający działań z zakresu jego ograniczenia,

skrajnie niekorzystny – w przypadku gdy ustalenia *Studium* lub zagospodarowanie poza jego granicami mogą spowodować nieodwracalne skutki w środowisku, bądź jego degradację mimo podjęcia działań w zakresie ich ograniczenia.

Konflikty z ustaleniami projektu Studium

W zakresie negatywnych skutków oddziaływań na środowisko przyrodnicze oceniono kompleksowo konflikty z cechami środowiska w czterostopniowej skali od bardzo dużych do ich braku (nie występują):

bardzo duże – obejmują one:

- część terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę mieszkaniowo-usługową zlokalizowanych wzdłuż arterii komunikacyjnych, głównie linii kolejowej,
- tereny składowiska odpadów – oddziaływanie jak w stanie aktualnym;
- tereny objęte nową zabudową a cenne przyrodniczo,
- zabudowa wysoka do 55 m n.p.t.;

duże – to konflikty związane z ustaleniami *Studium* w zakresie lokalizacji:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej,
- w terenach uciążliwości komunikacyjnej wzdłuż istniejącej drogi nr 102 i drogi S-3,
- nowych terenów zabudowy na w bezpośrednim sąsiedztwie terenów leśnych i na gruntach organicznych;

niewielkie – dotyczy terenów:

- zabudowy mieszkaniowej, usługowej na obszarze już zabudowanym
- oczyszczalni ścieków – oddziaływania jak w stanie aktualnym,

- turystyczno-usługowych położonych w obrębie zabudowy miasta;
nie występują – to pozostałe obszary, dla których określone w projekcie *Studium* przeznaczenie nie stwarza istotnych konfliktów.

Do nieuniknionych skutków negatywnych, wynikających m.in. z potrzeb rozwoju gminy należy zaliczyć:

- ograniczenie terenów biologicznie czynnych,
- uszczelnienie powierzchni gruntów na znacznych obszarach, m.in. przez zabudowę, ciągi komunikacyjne, która spowoduje zmiany obiegu wody, zmniejszenie zasilania gruntowego, zwiększenie wpływu powierzchniowego,
- pogorszenie warunków akustycznych, a głównym źródłem hałasu będzie układ komunikacyjny,
- wzrost poziomu zanieczyszczenia powietrza pochodzących z ogrzewania budynków i ruchu pojazdów.

Końcowym elementem oceny znaczących oddziaływań na środowisko jest próba subiektywnego zakwalifikowania przewidywanych działań według kryteriów: czy będą one krótkoterminowe, średnioterminowe lub długoterminowe oraz stałe lub chwilowe w trakcie ich realizacji jako działania w pierwszym rzędzie zagrażające lub uciążliwe dla poszczególnych komponentów środowiska.

Tab. 8 Charakter oddziaływań - synteza

Czynnik	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa obiektów wysokich w obszarach zurbanizowanych	D	D	-	-	-	D	D	D	-	D	-
Budowa obiektów wysokich w obszarach nie zurbanizowanych	D	D	D	D	D	D	D	D	-	-	-
Zabudowa na nowych gruntach	D	D	D	D	D	D	D	D	-	-	-
Budowa tymczasowych przystani	K	K	K	K	Ch	-	Ś	Ś	-	-	-
Zaopatrzenie w wodę – nowy wodociąg z gm. Wolin	D	D	C H	CH	D	CH	CH	CH	D	-	-

Źródło: na podstawie: *Prognoza oddziaływania na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje 2009.*

K – krótkoterminowe przy przyjęciu, że będą to realizacje kilkumiesięczne,

Ś – średnioterminowe, czyli około jednoroczne,

D – długoterminowe, czyli efekty w cyklu wieloletnim,

St – stałe,

Ch – chwilowe.

3.4. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu Studium

Zmiany środowiska przyrodniczego na terenie gminy Międzyzdroje mają dwojaką genezę.

Są to:

- a) zmiany naturalne, będące efektem procesów przyrodniczych,
- b) zmiany antropogeniczne wynikające z oddziaływania człowieka.

Zmiany naturogeniczne

Zmiany naturalne (seminaturalne) mają miejsce przede wszystkim w kompleksach zespołów nieleśnych – Doliny Trzciągowskiej. Występujące na jej północnym skłonie obszary z płatami muraw kserotermicznych w powolnym procesie będą podlegały sukcesji w kierunku traworośli i zakrzewień i zadrzewień oraz co istotne, silnej dewastacji (presja motoryzacyjna). Mniej widoczne przemiany będą dotyczyły ekosystemów leśnych WPN, gdzie naturalne procesy przyrodnicze są istotnym czynnikiem kierującym przebudowy zbiorowisk zniekształconych. Na niewielkich powierzchniach zbliżone charakterem zmiany następowały będą w lasach gospodarczych – ochronnych nadleśnictwa Międzyzdroje – głównie w granicach ustanowionych stref ochronnych.

Istotnym czynnikiem naturalnym jest dynamika wybrzeża: klifowego i wydmowego. Wybrzeże klifowe w całości jest chronione w graniach WPN, wybrzeże wydmowe choć poddane silnej antropopresji (sztuczne umacnianie przez Urząd Morski oraz niszczenie wydm białych w okresie wakacji czy sztormów). Przejawy naturalnych zmian przyrodniczych występują także na niektórych terenach hydrogenicznych – np. strefa brzegowa jez. Wicko Małe i Wicko Wielkie, dynamicznie zmieniająca się w efekcie zwiększania zasięgu szuwarów i bioakumulacji.

W przypadku braku realizacji projektu zmiany *Studium* ww. naturalne zmiany byłyby kontynuowane w warunkach niezwiększonego obciążenia antropogenicznego.

Zmiany antropogeniczne

Zmiany antropogeniczne wynikają przede wszystkim z zajmowania nowych terenów pod zainwestowanie, co wiąże się na ogół z daleko posuniętą ingerencją w środowisko, związaną z przystosowaniem terenu pod zabudowę. Są to przede wszystkim:

- zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych (nasypty gruntowe);
- przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych w związku z robotami ziemnymi (wymiana nienośnych gruntów organicznych na nośne);
- likwidacja pokrywy glebowej;
- zmiany aktualnego użytkowania gruntów;
- likwidacja istniejącej roślinności i wprowadzanie nowej;
- zmiany w lokalnym obiegu wody przez ograniczenie infiltracji i wzrost parowania (wprowadzenie sztucznych nawierzchni);
- obniżenie pierwszego poziomu wody podziemnej (melioracje osuszające);
- modyfikacje topoklimatu w wyniku oddziaływania zabudowy;
- zmiany fizjonomii krajobrazu przez wprowadzenie obiektów kubaturowych na terenie

dotychczas wolnym od zabudowy;

- emisja zanieczyszczeń do atmosfery, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego, zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych oraz odpadów.

Zachowanie dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania, przy braku realizacji ustaleń *Studium* generalnie będzie neutralne dla stanu środowiska, w tym zasobów przyrodniczych. Znalazły się tu ustalenia mające na celu zapobieganie oraz ograniczanie przyrodniczych negatywnych oddziaływań na środowisko oraz optymalne rozwiązania. W wyniku realizacji zapisów w *Studium* nie nastąpią istotne zaburzenie procesów, ani uszczuplenie zasobów przyrodniczych. Zostały w nim wprowadzone ustalenia mające na celu ochronę środowiska oraz krajobrazu przed ujemnymi skutkami realizacji dopuszczonych przedsięwzięć zarówno w jego granicach, jak też w przypadku terenów otoczenia. Są to ustalenia z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego oraz ustalenia z zakresu obsługi inżynierskiej i komunikacyjnej. Można prognozować, że zachowanie dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania, przy braku realizacji ustaleń *Studium*, będzie miało w przyszłości niewielki wpływ na środowisko przyrodnicze.

Działalność gospodarcza wiąże się z potencjalnym zagrożeniem dla środowiska, jednak bezpośrednio uciążliwości mogą być ograniczone przez rozwiązania techniczno-organizacyjne. Natomiast uciążliwości pośrednie ograniczane są ustaleniami *Studium*, w związku z tym ważna jest jego realizacja w zakresie budowy dróg, systemów kanalizacyjnych, wprowadzania ogrzewania ekologicznego, segregowania odpadów stałych w miejscach ich powstawania, rozwoju zieleni, w tym zieleni o funkcji izolacyjnej.

Zagrożenie dla środowiska może więc wynikać przede wszystkim z braku kompleksowej realizacji projektowanych ustaleń.

3.5. Ocena istniejących problemów ochrony środowiska i skutków realizacji ustaleń projektu *Studium* na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i cennych przyrodniczo

Główne problemy ochrony środowiska w gminy Międzyzdroje to:

1. Zwiększające się zapotrzebowanie na wodę pitną stanowiące zagrożenie dla trwałości ujęcia wody.
2. Wzrastająca penetracja terenów cennych przyrodniczo.
3. Utrzymująca się niedostateczna jakość wód Zalewu Szczecińskiego.
4. Zanieczyszczenia atmosferyczne powodowane głównie przez komunikację samochodową, nieliczne lokalne kotłownie i domowe paleniska.
5. Wzrost zagrożenia hałasem terenów zabudowy mieszkaniowej we wsiach, w sąsiedztwie tras komunikacyjnych o intensywnym ruchu.
6. Wzrost ilości odpadów i zanieczyszczenia terenu odpadami, zwłaszcza trudnymi do

rozłożenia w przyrodzie (opakowania plastikowe).

7. Sezonowość obciążenia oczyszczalni ścieków.

Ponadto stopniowo zajmowane są pod inwestycje osadnicze i infrastruktururowe nowe tereny, w tym wartościowe przyrodniczo, co osłabia osnowę ekologiczną obszaru gminy.

W stosunku do wskazanych problemów, zapisy *Studium* wskazują na istniejące możliwości ich rozwiązania lub zmniejszenia uciążliwości – są to zapisy generalne. Szczegółowe rozwiązania będą opracowywane na etapie planów szczegółowych lub rozwiązań poza planistycznych.

Na obszarze gminy Międzyzdroje znaczna powierzchnia objęta jest ustawowymi formami ochrony przyrody. Są to: Woliński Park Narodowy (WPN), obszary Natura 2000 obejmujące: obszar specjalnej ochrony ptaków (PLB 320009 Zalew Szczeciński, PLB 990003 Zatoka Pomorska, PLB 320002 Delta Świny) oraz obszar mający znaczenie dla Unii Europejskiej (PLH 320018 Ujście Odry, Zalewu Szczecińskiego, PLH 320019 Wolin Uznam, PLH990002 Ostoja na Zatoce Pomorskiej), pomniki przyrody.

W *Studium* wskazano na konieczność zachowania wysokich walorów WPN. Realizacja planowanych inwestycji, w tym obiektów wysokich (do 55 m n.p.t.) wpłynie na zaburzenie walorów krajobrazowych. Ponadto przewiduje się potencjalną możliwość krótkoterminowego, cyklicznego wzrostu ilości zanieczyszczeń sanitarnych i komunalnych. Sezonowy wzrost antropopresji w tym rejonie WPN może nieznacznie wpłynąć na walory przyrodnicze Parku poprzez zwiększone prawdopodobieństwo rozprzestrzeniania gatunków synantropijnych, a co za tym idzie długoterminowe negatywne oddziaływanie na przyrodę WPN. Zabudowa hotelowo - apartamentowa wpłynie na wzrost zaludnienia w tym rejonie, co spowoduje wzrost antropopresji na przyległe tereny WPN, a co za tym idzie pośrednio wpłynie na rozprzestrzenianie się gatunków synantropijnych.

Ponad to w *Studium* zakłada się w obszarach Natura 2000 lokalizację małych, okresowo funkcjonujących przystani żeglarskich. Realizacja ww. zapisów może wpłynąć na siedliska i przedmiot ochrony. Z uwagi na wpływ na walory krajobrazowe, jak i położenie na trasie migracji ptaków lokalizacje te winny być przedmiotem szczegółowego rozpoznania na etapie opracowywania planu miejscowego i procedur decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji podejmowanych przedsięwzięć. i wymagać będzie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji podejmowanych przedsięwzięć.

W granicach obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie nie mogą być podejmowane działania sprzeczne z art., 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2016 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2015, poz. 1651).

Zgodnie z tą ustawą art. 33.1. otrzymuje brzmienie: Zabrania się z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogarszać stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogarszać integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami,

Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3, pkt. 1 ustawy o ochronie przyrody, do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk.

Art. 34. 1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Jako obszary cenne przyrodniczo wskazuje się (poza terenem WPN i Naturą 2000):

- Dolinę Trzciągowską – szczególnie jej północny skłon z płacami muraw kserotermicznych i stanowiskiem gniewosza plamistego *Coronella austriaca*,
- Klif Lubiński (od wylotu ul. Wodnej do granicy WPN) z mozaiką siedlisk przyrodniczych i biotopów zwierząt,
- Tereny przylegające do klifu lubińskiego przy wschodnim skraju m. Lubin – zbiorowiska kserotermofilnych zarośli z biotopami rzadkich gatunków fauny w tym gniewosza plamistego *Coronella austriaca*.

Negatywne oddziaływanie realizacji zapisów projektu Studium może obejmować:

- część powierzchni siedlisk i biotopów szczególnie w efekcie przeznaczenia północnego skłonu Doliny Trzciągowskiej pod nowe tereny do zabudowy (z wyłączeniem pasa technicznego linii energetycznych i gazociągów, i gruntów poniżej nich jako refugium cennych siedlisk),
- strefę brzegową i klif lubiński w efekcie przeznaczenia terenu do realizacji przystani żeglarskiej oraz dopuszczenia zabudowy na wierzchołku klifu,
- część powierzchni siedlisk i biotopów w efekcie przeznaczenia terenów pomiędzy granicą WPN, a wschodnią częścią Lubina pod nową zabudowę,
- siedliska leśne i ich fragmentację w rejonie Lubiewa w efekcie zabudowy enklaw - działek nieleśnych i fragmentacji terenu nowymi ciągami komunikacyjnymi.

Analiza zapisów *Studium* wskazuje na możliwość zaistnienia oddziaływania na warunki w korytarzach ekologicznych, przebiegających przez teren gminy Międzyzdroje. W szczególności jest to:

- wprowadzenie zabudowy wysokiej w strefie brzegu morza, które może spowodować zakłócenia w swobodnej migracji ptaków i bezpośrednio kolizje z budynkami,
- wprowadzenie ciągów pieszych i platform widokowych po koronie wydmy mogących okresowo zakłócać swobodną migrację ptaków wróblowych.

Z uwagi na wpływ na cenne przyrodniczo obszary, ww. lokalizacje winny być przedmiotem

szczegółowego rozpoznania na etapie opracowywania planu miejscowego i procedur decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji podejmowanych przedsięwzięć.

Istotnym negatywnie oddziałującym elementem zagospodarowania strefy wybrzeża jest lokalizowanie obiektów tymczasowych na plaży, co przyspiesza niszczenie strefy inicjalnych wydm białych, jak i wydm szarych.

3.6. Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń projektu Studium

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał oddziaływania transgranicznego.

Żadne oddziaływania wynikające z projektowanej zabudowy i zagospodarowania terenu nie będą miały zasięgu większego niż gminny lub lokalny (usługi, infrastruktura), w związku, z powyższym brak jest przesłanek do przewidywania oddziaływań transgranicznych. Jednocześnie z uwagi na odległość od granic Niemiec na wyspie Uznam (15 km na zachód) oraz bufor Morza Bałtyckiego w stosunku do krajów Skandynawskich, przyjmuje się, że przewidywalne sytuacje awaryjne związane z projektem Studium również nie będą miały oddziaływania transgranicznego.

Ustalenia *Studium* obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze gminy Międzyzdroje, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter miejscowy. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

4. ROZWIĄZANIA PLANISTYCZNE MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Zmiany w zainwestowaniu terenu wynikające z ustaleń *Studium* nie będą miały istotnego wpływu na funkcjonowanie systemu przyrodniczego. W wyniku realizacji zapisów *Studium* nie nastąpi istotne zaburzenie procesów, ani redukcja zasobów przyrodniczych i ustalenia nie wymagają kompensacji przyrodniczej w zakresie funkcjonowania i jakości zbiorowisk roślinnych. W *Studium* ustalono zasady zagospodarowania i warunki zabudowy odnosząc się priorytetowo do zagadnień ochrony środowiska przyrodniczego. W wyniku przeprowadzonych analiz ustaleń zmiany planu nie stwierdzono powstania znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko w granicach zmiany planu jak i w jego sąsiedztwie.

W *Studium* zawarte są rozwiązania eliminujące i ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko:

- zachowanie istniejących wartości przyrodniczych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych,
- ochrona obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej,
- na terenach przeznaczonych do zainwestowania zachowanie maksymalnie dużych powierzchni biologicznie czynnych, na obszarze których priorytetem winno być zachowanie aktualnie istniejącej szaty roślinnej,
- ograniczania gabarytów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a także nawiązania do tradycyjnych i historycznych rozwiązań architektonicznych,
- ochrona widoku i walorów krajobrazu,
- utrzymuje się priorytetowość funkcjonowania kanalizacji w obrębie jednostek osadniczych z oczyszczalniami ścieków w Międzyzdrojach i Wapnicy,
- zalecenie stosowania mediów grzewczych oraz rozwiązań technicznych minimalizujących tzw. „niską emisję” zanieczyszczeń do powietrza poprzez stosowanie niskoemisyjnych paliw ekologicznych oraz wysokosprawnych nowoczesnych technologii ich spalania, co umożliwi realizowana pełna gazyfikacja głównych obszarów osadniczych gminy.

Do działań łagodzących oddziaływanie projektowanego zakresu *Studium* na środowisko można zaliczyć:

- wyznaczenie obszarów podlegających wyłączeniu z zainwestowania i pozostawienia w aktualnym systemie użytkowania: płyty murawy w Dolinie Trzciągowskiej, płyty łągów u podnóża klifu w Lubinie,
- wyłączenie strefy przybrzeżnej w rejonie Lubina z możliwości realizacji budowy przystani jachtowych i koncentrację funkcji mariny w oparciu o istniejący obszar portu,
- ograniczenie wysokości dominant krajobrazowych i uwzględnieniu wymagań środowiskowych (decyzja środowiskowa) przy ich realizacji (korytarz migracyjny awifauny).

Powyżej wskazane działania mają jedynie charakter ramowy i w związku ze swoim poziomem ogólności nie mogą być zbiorem konkretnych rozwiązań. Rozwiązania takie pojawiają się na kolejnych etapach postępowania planistycznego.

5. Przewidywane oddziaływania skumulowane na środowisko oraz działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko

W niniejszym dokumencie nie przewidziano dodatkowej analizy alternatywnych rozwiązań minimalizujących lub eliminujących zagrożenia środowiska przyrodniczego. Analizowany projekt nie zawiera rozwiązań wskazujących na możliwość zaistnienia kompensacji przyrodniczej. W *Studium* nie przewiduje się większych negatywnych oddziaływań, stąd nie zachodzi konieczność zastosowania kompensacji przyrodniczej. Nie mniej jednak

przebudowa drogi nr 3 do klasy S wiąże się z zajęciem terenu pod drugą jezdnię i przebudową węzła. Przedsięwzięcie to realizowane będzie w ramach inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na podstawie Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2013 (z perspektywą do 2025 r.) i będzie wymagało odrębnych procedur.

6. Wnioski i zalecenia

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja zmiany ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz oraz na dobra materialne i dobra kultury. Gminę Międzyzdroje powierzchniowo pokrywają w 44% grunty leśne, 46% grunty pod wodami i tylko niecałe 4 % stanowią grunty zabudowane.

Niemniej jednak biorąc pod uwagę lądową część gminy i miasta Międzyzdroje (o pow. 61,40km²) lasy zajmują już 84% jej powierzchni, a 7% pow. tereny zabudowane i zainwestowane, co wskazuje na ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu.

Tab. 9 Wybrane obszary z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu lądowej części gminy Międzyzdroje

Obszary z ograniczeniami użytkowania	Powierzchnia lądowej części gminy Międzyzdroje w ha	% powierzchni lądowej części gminy Międzyzdroje
Lasy (WPN, pozostałe) i tereny zalesione	5149	84%
Grunty rolne	294	5%
Wody	16	0,3%
Woliński Park Narodowy	4941	80,5%
Natura 2000	5879	96%
Siedliska przyrodnicze	147, 5	2,4%
Tereny zabudowane	268	4,4%
Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych	1497	24,4%
Tereny zagrożone powodzią	755	12,3%

Źródło: Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę dla gminy Międzyzdroje. RBGPWZ 2016.

Ustalenia projektu *Studium* w dużym stopniu odnoszą się do miasta Międzyzdroje oraz miejscowości Wapnica i Lubiń. Cały teren gminy, poza miastem Międzyzdroje, objęty jest różnymi formami ochrony przyrody. Największe z nich to: WPN i obszary Natura 2000. Powstające plany ochrony dla obszarów Natura 2000 oraz plan ochrony parku określają szczegółowo możliwości rozwoju i ingerencji w środowisko przyrodnicze. Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego studium wskazuje na konieczność uwzględnienia ochrony istniejących i proponowanych formy ochrony przyrody, siedlisk przyrodniczych (w szczególności priorytetowych) oraz krajobrazu. Realizacja ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie powinna wносить skutków negatywnych na występujące formy ochrony przyrody oraz siedliska przyrodnicze.

W trakcie prac nad studium przeprowadzona została wizja terenowa w celu oceny stanu zachowania i zasięgu wybranych fragmentów siedlisk przyrodniczych, w tym w

szczegółności siedlisk o znaczeniu priorytetowym (*nadmorskie wydmy szare 2130, ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe 6120, łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe 91F0, klify na wybrzeżu Bałtyku 1230*). Lustracja terenowa została przeprowadzona 13 grudnia 2016 r. przez RDOŚ. W związku z powyższym ograniczone zostały zasięgi wybranych siedlisk jak np. fragment wydmy szarej (2130) przy moło w Międzyzdrojach, czy w obszarze nadbrzeża w okolicach Wicka i Lubina (łęgowe lasy dębowo-wiązowo - jesionowe 91F0).

Z przeprowadzonej analizy skutków realizacji ustaleń projektu *Studium* wynika, że w obrębie poszczególnych terenów funkcjonalnych zmiany na terenie gminy mogą wystąpić:

- korzystne skutki realizacji ustaleń projektu studium - dotyczy to m.in. ustaleń mających na celu ochronę środowiska oraz krajobrazu przed ujemnymi skutkami realizacji dopuszczonych przedsięwzięć zarówno w jego granicach, oraz najbliższym otoczeniu. Są to ustalenia z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu naturalnego i kulturowego oraz ustalenia z zakresu obsługi inżynierskiej (zrekultywowane wysypisko śmieci, oczyszczalnia i przepompownia ścieków) i komunikacyjnej.
- niewielkie – dotyczy to terenów usług komercyjnych położonych w zwartej zabudowie mieszkaniowej, oczyszczalni ścieków – oddziaływania jak w stanie aktualnym, turystyczno - usługowych położonych w obrębie zabudowy miasta.
- duże (niekorzystne) – dotyczy to terenów znajdujących się pod wpływem hałasu komunikacyjnego, nowych terenów zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów leśnych i na gruntach organicznych, linii energetycznych wysokiego napięcia, tras gazociągu.
- bardzo duże (niekorzystne) – dotyczy to terenów znajdujących się w strefie ponadnormatywnego poziomu hałasu (linia kolejowa, droga nr 102, S-3) oraz zanieczyszczeń powietrza spalinami samochodowymi, jak i terenów objętych nową zabudową a cennych przyrodniczo (w tym chronione siedliska przyrodnicze), zabudową wysoką w strefie nadmorskiej (do 55 m n.p.t.).

Do nieuniknionych skutków negatywnych, szczególnie w obszarach zurbanizowanych, wynikających m.in. z potrzeb rozwoju gminy należy zaliczyć:

- ograniczenie terenów biologicznie czynnych,
- uszczelnienie powierzchni gruntów na znacznych obszarach, m.in. przez zabudowę, ciągi komunikacyjne, która spowoduje m.in. zmiany obiegu wody, zmniejszenie zasilania gruntowego,
- pogorszenie warunków akustycznych, głównym źródłem hałasu będzie układ komunikacyjny,
- wzrost poziomu zanieczyszczenia powietrza pochodzący z ogrzewania budynków i ruchu pojazdów.

Główne problemy ochrony środowiska przyrodniczego gminy Międzyzdroje to:

- zwiększające się zapotrzebowanie na wodę pitną stanowiące zagrożenie dla trwałości ujęcia wody;
- wzrastająca penetracja terenów cennych przyrodniczo;
- utrzymująca się niedostateczna jakość wód Zalewu Szczecińskiego;
- zanieczyszczenia atmosferyczne powodowane głównie przez komunikację samochodową, nieliczne lokalne kotłownie i domowe paleniska;
- wzrost zagrożenia hałasem terenów zabudowy mieszkaniowej we wsiach, w sąsiedztwie tras komunikacyjnych o intensywnym ruchu;
- wzrost ilości odpadów i zanieczyszczenia terenu odpadami, zwłaszcza trudnymi do rozłożenia w przyrodzie (np. opakowania plastikowe);
- sezonowość obciążenia oczyszczalni ścieków;
- ochrona stref inicjalnych wydm białych, jak i wydm szarych, szczególnie w trakcie budowy w strefie nadmorskiej ciągów pieszych w formie kładki, schodów i ramp.

Do głównych obszarów problemowych związanych z funkcjonowaniem środowiska należy zaliczyć:

- struktury hydrologiczne - obszary zagrożenia powodzią, zdegradowane ekosystemy wodne wyspy Wolin;
- cyrkulacja atmosferyczna – strefa brzegowa morza i Zalewu Szczecińskiego z zagrożoną stabilnością w związku z silnymi sztormami i zjawiskiem cofki powodziowej;
- morfodynamika – obszary osuwiskowe (Trzciągowo) i predysponowane do występowania ruchów masowych (Zalesie, Wicko, Trzciągowo, Grodno), wzmożona abrazja brzegów (strefa brzegowa morza), intensywne procesy denudacyjne na klifach, nasilona abrazja klifu z osuwiskami w rejonie przetoki jeziora Wicko;
- osnowa ekologiczna – zagrożenie fragmentacją struktur przyrodniczych przez zabudowę i infrastrukturę drogową stanowiącą bariery komunikacyjne dla migracji zwierząt.

Do głównych obiektów i instalacji uciążliwych dla środowiska należy zaliczyć:

- zabudowa strefy nadmorskiej stanowiąca poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego wybrzeża i procesów z nim związanych;
- szlaki komunikacyjne: linia kolejowa nr 401, droga krajowa nr 3, droga wojewódzka nr 102 łącząca tereny nadmorskie;
- trzy napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć 110 KV Reclaw – Międzyzdroje, Międzyzdroje - Terminal LNG w Świnoujściu, Warszów – Reclaw;

- sieć gazowa wysokich ciśnień gazociąg: DN 300 odboczka Wolin – Świnoujście (powyżej 2,5 MPa), DN 150 odboczka Międzyzdroje (powyżej 2,5 MPa), gazociąg DN 800 relacji Świnoujście – Szczecin (1,6 MPa).

Hydrologia i geologia

1. Planowanie inwestycji mogących zagrażać jakości wód podziemnych, szczególnie na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Zbiornik Wyspy Wolin (nr 102) oraz w obszarze występowania przypowierzchniowego poziomu wodonośnego (zachodnia część terenu gminy) stwarza konieczność rygorystycznego przestrzegania procedur związanych z określaniem warunków budowy i funkcjonowaniem obiektów, zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony wód podziemnych.
2. Jak wskazano w dokumentacji hydrogeologicznej ochrona wód podziemnych GZWP 102 – wyspa Wolin wymaga ustanawiania obszaru ochronnego zbiornika. Powierzchnia proponowanego obszaru ochronnego, obliczona w oparciu o przebieg izochrony 25 lat przepływu wody i uszczegółowiona na podstawie zagospodarowania i użytkowania terenu, wynosi 76,16 km².
3. Należy podjąć działania w celu odbudowy retencji wód powierzchniowych i podziemnych oraz przebudowy układu melioracyjnego celem ograniczania odwadniania obszaru zasobów wodnych GZWP nr 102.
4. Należy ustanowić strefę ochronną ujęcia komunalnego w Międzyzdrojach zapewniającą trwałe utrzymanie odpowiedniej jakości eksploatowanych wód podziemnych.
5. Dla zabezpieczenia docelowych potrzeb gminy Międzyzdroje, pozyskiwanie wody z nowego ujęcia w Kodrąbku (gm. Wolin), będzie wymagać budowy przesyłowej sieci wodociągowej wraz ze stacjami regulacji ciśnienia oraz włączenia tej sieci w istniejącą sieć wodociagową na terenie gminy.
6. W strefie ochronnej ujęcia wody w miejscowości Wapnica obowiązują zakazy i ograniczenia w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę, określone w zarządzeniu Dyrektora RZGW w Szczecinie (zagrożeniem dla zasobów wód podziemnych jest m.in. zasolenie tych wód wynikające z podciągania wód słonych z głębszego podłoża).
7. Mimo, że pobór wód podziemnych w wielkości dopuszczalnej pozwoleniami wodnoprawnymi nie przekracza zasobów dyspozycyjnych w rejonie wyspy Wolin (bez części zachodniej), koncentracja poboru w rejonach nadmorskich może doprowadzić do pogorszenia się jakości wód podziemnych, głównie wskutek zasolenia.
8. Na terenie gminy istnieją zasoby wód geotermalnych, stwarzające możliwość pozyskiwania wód w celach rekreacyjnych, balneologicznych i grzewczych. Decyzja o lokalizacji otworu geotermalnego, będzie mogła być podjęta po przeprowadzeniu szczegółowych badań geofizycznych.
9. W rejonie Wapnicy i Wicka występują wysady solne, stanowiące perspektywiczne

magazyny podziemne gazu w komorach solnych.

10. W rejonie Międzyzdrojów i Przytoru znajdują się udokumentowane złoża wysokometanowego, azotowo – helowego gazu ziemnego (GZ1 – „Międzyzdroje W”, GZ2 – „Międzyzdroje E”) oraz niewielkie złożo torfu. Zakłada się eksploatację gazu na potrzeby energetyczne.

Wody powierzchniowe

1. Wyznaczenie nowych terenów pod zagospodarowanie rekreacyjne i wypoczynkowe oraz budowa nowych obiektów obsługi turystycznej i wczasowej bezwzględnie musi być poprzedzone analizą dostępności do kanalizacji ściekowej oraz źródeł poboru wody pitnej.
2. Przekształcenie użytkowania w rejonie terenów zalewowych pod zabudowę musi być poprzedzone szczegółową analizą warunków wodnych (wody gruntowe i powierzchniowe) w celu wyeliminowania zagrożenia podtopieniem lub zalaniem podczas powodzi.
3. Należy podjąć działania ograniczające możliwość lokalizacji obiektów budowlanych w zasięgu wyznaczonych obszarów zagrożenia i ryzyka powodziowego.
4. Dla terenów przywodnych należy zachować swobodny dostęp do wody – pas minimum 1,5 m.
5. Należy zachować podmokłe tereny przybrzeżne, oczka wodne i nieużytki naturogeniczne znajdujące się w obrębie użytków rolnych, ze względu na ich ważną rolę ekologiczną.

Powierzchnia ziemi i gleby

1. Należy podjąć działania ograniczające możliwość lokalizacji obiektów budowlanych w zasięgu wyznaczonych obszarów potencjalnych ruchów masowych i osuwiskowych oraz na terenach szczególnych warunków gruntowych występujących przede wszystkim na obszarze pasa technicznego.
2. Należy podjąć działania ograniczające możliwość lokalizacji obiektów budowlanych w strefie nadmorskiej w szczególności zabudowy wysokiej (do 55 m n.p.t.) stanowiącej zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, w tym gruntowo - wodnego.
3. W strefie zagrożenia erozją wodną, obszarów położonych na stokach, wymagane jest stosowanie zabiegów przeciwerozyjnych (m.in. zalesianie lub użytkowanie jako pastwiska).
4. Przeznaczenie gruntów pod zabudowę lub do zalesiania winno być poprzedzone opracowaniem szczegółowej waloryzacji przyrodniczej tych terenów pod kątem występowania cennych siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie.
5. Tereny słabych i najsłabszych gleb w sąsiedztwie lasów można przeznaczyć pod zalesienie – wyrównanie granicy polno – leśnej.

6. Kompleksy gleb najłabszych RVI-Lz, RVI i płaty gleb V klasy leżące pomiędzy Wickiem a Wapnicą, przylegające do Wolińskiego Parku Narodowego mogą być przeznaczone do zalesienia lub poprzez planowe nasadzenia wykorzystane do urządzenia rekreacyjnych terenów parkowych z towarzyszącymi usługami i infrastrukturą turystyczną.
7. Ochronie powinny podlegać użytki zielone w Dolinie Trzciągowskiej, jako strefa zasilania ujęć wodnych. Dno doliny Trzciągowskiej pokryte jest w znacznej części glebami organicznymi.
8. Grunty orne organiczne występujące w obniżeniu odpływowym na południu miasta Międzyzdroje można przeznaczyć pod różne formy rekreacji lub intensywne uprawy ogrodnicze.

Lasy, tereny zadrzewione

1. Lasy należy użytkować zgodnie z ich funkcją (lasy parku narodowego, rezerwatowe i ochronne), chronić przed przeznaczeniem na cele nieleśne.
2. Na terenie Wolińskiego Parku Narodowego obowiązują zapisy zawarte w stosownym Zarządzeniu Ministra Środowiska w sprawie zadań ochronnych lub planu ochrony po jego przyjęciu.
3. Na obszarach leśnych WPN penetracja turystyczna może odbywać się wyłącznie po wyznaczonych szlakach.
4. Należy zachować wszelkie tereny zieleni we wsiach. Szczególnej ochronie podlega zadrzewienie przykościelne, cmentarne i inne śródmiejskie ze starodrzewem, ze względu na walory historyczne, ekologiczne i krajobrazowe.
5. Należy chronić przed zalesianiem murawy kserotermiczne, śródleśne użytki zielone, torfowiska źródliskowe, bagna w celu wzbogacenia bioróżnorodności lasu i zachowania zróżnicowanych ekosystemów stref faunistycznych.
6. Należy dążyć do zwiększenia udziału w składzie gatunkowym dębu bezszypułkowego (*Quercus petraea*) i buka (*Fagus L.*) (w średniowiekowych drzewostanach sosnowych na siedliskach buczyn).
7. Zalecana jest stopniowa eliminacja gatunków obcych i stwarzanie właściwych warunków siedliskowych dla gatunków rodzimych.

Klimat

1. Należy prowadzić długookresowe obserwacje zmian pogodowych przez jednostki naukowo – badawcze, w celu prognozowania przyszłych zmian klimatycznych.
2. Należy stworzyć system szybkiego ostrzegania i reagowania w przypadku ekstremalnych zmian pogodowych stanowiących zagrożenie dla życia ludzkiego (naturalne zjawiska pogodowe o dużej sile oddziaływania: m.in. sztormy, ulewy, silne wiatry, śnieżyce).

3. Należy uwzględnić ustalenia i wytyczne Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.
4. Należy uwzględnić w sferze planowania przestrzennego zasięgi obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego.
5. W zagospodarowaniu terenów – poprzez ustalenia planów miejscowych - należy bezwzględnie stosować rozwiązania umożliwiające retencjonowanie wód opadowych i spowalnianie spływu powierzchniowego (suche zbiorniki, rowy kierujące spływ do naturalnych zagłębień, pułapki zatorowe, groble poprzeczne, zielone dachy, oczka wodne itp.).
6. Istotne jest ograniczenie lub zminimalizowanie negatywnego wpływu klimatu akustycznego na środowisko, którego źródłem są przede wszystkim trasy komunikacyjne oraz w okresie sezonu letniego hałas związany z działalnością gastronomiczną – rozrywkową (szczególnie miasto Międzyzdroje).

Krajobraz przyrodniczy i kulturowy

1. Krajobraz stanowi subiektywne odczucia. Wpływ na jego walory może być różny i będzie uzależniony w głównej mierze od przyjętego sposobu zagospodarowania i zabudowy oraz od szczegółowej koncepcji architektonicznej.
2. Należy chronić niezwykle cenny i zróżnicowany krajobraz naturalny gminy Międzyzdroje wraz z otoczeniem. Najbardziej zagrożone walory krajobrazowe występują w miejscach wzmożonej antropopresji tj. na wybrzeżu morskim, gdzie niszcząca działalność abrazyjna łączy się z działalnością antropogeniczną.
3. Posadowienie budynków wysokich (do 55 m n.p.t.) wpłynie negatywnie na walory krajobrazowe, może wpłynąć na naruszenie warunków gruntowo - wodnych, jak i na wzrost penetracji terenów cennych przyrodniczo przez człowieka. Konkretnie inwestycje powinny być poddane nie tylko dokładnym i szczegółowym badaniom wpływu na środowiska, ale i ocenom zagrożenia dla przyszłego rozwoju gminy, w przypadku przekroczenia chłonności turystycznej.
4. Na etapie opracowywania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego i planów realizacyjnych inwestycji o dużych gabarytach i znacznej wysokości, należy dokonać analizy ich wpływu na krajobraz przyrodniczo - kulturowy.
5. W przypadku planowania lokalizacji wież telefonii komórkowej, należy wyłączyć z lokalizacji obszary panoram i osi widokowych, przedpól ekspozycji z dróg ponadgminnych i kolei na sylwetki historycznych układów osadniczych oraz obszary wykluczone z zainwestowania ze względów kulturowych.
6. Należy "odstąpić" ogólnie dostępny punkt widokowy "Zielonka" w Lubinie, gdzie naturalna sukcesja spowodowała przysłonięcie pejzażu. Poniżej położony, prywatny (płatny) punkt widokowy "Grodzisko" stał się konkurencyjny widokowo, ponieważ roślinność nie przesłania panoramy na unikatowy krajobraz: wsteczną deltę Świny, wyspy, morze, Zalew Szczeciński.

7. Należy zachować elementy historycznej struktury przestrzennej zespołów zabudowy miasta Międzyzdroje, Lubin, Wapnica, Wicko, Zalesie.
8. Należy przestrzegać zasad ochrony konserwatorskiej w wyznaczonych 20 stanowiskach oraz strefach archeologicznych zaewidencjonowanych w dokumentacji konserwatorskiej – Archeologicznym Zdjęciu Polski (AZP).
9. Należy prowadzić szeroko rozumianą edukację w zakresie podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
10. W proponowanym obszarze kulturowo - krajobrazowych (OKK 30 „Zachodniopomorski Pas Nadmorski”) zaleca się ochronę walorów, utrzymanie i eksponowanie otwartych krajobrazowych, punktów widokowych, miejsc ekspozycji wartościowych krajobrazów kulturowych i przyrodniczych oraz wykluczenie z lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych, wielkoprzestrzennych, dominat wysokościowych.

Obszary cenne przyrodniczo

1. Przy konstruowaniu ustaleń projektu *Studium* wszystkie istniejące i proponowane formy ochrony przyrody i krajobrazu zostały uwzględnione. Realizacja ustaleń zmiany planu nie powinna wnieść skutków negatywnych na występujące i proponowane formy ochrony przyrody.
2. Teren gminy w znacznej części pokrywają obszary Natura 2000, gdzie obowiązują ustawowe zasady gospodarowania. W granicach gminy oraz w obszarach sąsiadujących (obszary morza terytorialnego i na morskich wodach wewnętrznych) wyznaczono następujące obszary sieci Natura 2000:
  - Delta Świny PLB 320002 – obszar ustanowiony (Rozporządzenie MŚ z 10.2008 r.);
  - Zatoka Pomorska PLB 990003 - obszar ustanowiony (Rozporządzenie MŚ z 10.2008 r.);
  - Zalew Szczeciński PLB 320009 - obszar ustanowiony (Rozporządzenie MŚ z 10.2008 r.);
  - Wolin i Uznam PLH 320019 – obszar zgłoszony Komisji Europejskiej;
  - Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH 320018 – obszar zgłoszony Komisji Europejskiej;
  - Ostoja na Zatoce Pomorskiej PLH 990002 – obszar zgłoszony Komisji Europejskiej.
3. Na terenie gminy występuje: 6 siedlisk nadmorskich (w tym 2 priorytetowe), 5 siedlisk leśnych (w tym 2 priorytetowe), 1 priorytetowe siedlisko łąk, muraw i wrzosowisk będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000. Siedliska te na etapie szczegółowych prac planistycznych powinny zostać poddane ocenie stanu zachowania, jak i odporności na obciążenia antropogeniczne i zdolności do

regeneracji.

4. Na etapie sporządzania planów miejscowych należy uwzględnić ochronę istniejących i proponowanych form ochrony przyrody, siedlisk przyrodniczych (w szczególności priorytetowych) oraz krajobrazu. Realizacja ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie powinna wnosić skutków negatywnych na występujące formy ochrony przyrody oraz siedliska przyrodnicze.
5. Siedliska priorytetowe, na etapie szczegółowych prac planistycznych, po ich ocenie stanu zachowania, należy bezwzględnie chronić (ochrona czynna i bierna) przed antropopresją.
6. Należy ograniczyć do minimum ingerencję urbanizacyjną w obrębie wydm morskich. Proces inwestycyjny wprowadzenia ciągów pieszych musi być poprzedzony szczegółowymi badaniami gatunków roślin i zwierząt chronionych, prognozami zmian ustabilizowanych wydm oraz przewidywaniami skutków antropopresji przy zwiększonej penetracji obszarów chronionych. Pod względem realizacji zapisów ustaleń studium, największym przekształceniom ulegnie powierzchnia terenu biologicznie czynna w trakcie realizacji inwestycji. Zmiany będą bardzo istotne i będą miały pozytywny charakter powiązań ekologicznych. Z punktu widzenia ochrony wydm i procesów wydmotwórczych, należy podkreślić, że wprowadzenie planowanego zagospodarowania w formie ciągów pieszych i pozostawienia nad koroną wydmy przestrzeni pozwalającej na swobodne przewietrzanie, procesy eoliczne i swobodne przepuszczanie wód opadowych, zabezpieczy siedliska przyrodnicze przed degradacją.
7. Zagospodarowanie terenów w granicach obszarów Natura 2000 musi uwzględniać ustalenia zadań ochronnych i przepisów odrębnych. Po ustanowieniu planów ochrony należy przestrzegać zapisów zawartych w tych dokumentach. W granicach gminy Międzyzdroje bezwzględnie należy chronić wszystkie tereny spełniające wymogi Dyrektywy Ptasiej oraz Dyrektywy Siedliskowej.
8. Należy zwrócić uwagę, że cały obszar gminy objęty jest powietrznym korytarzem sezonowych migracji ptaków (wg Wilk i in.). Wodny korytarz migracji ryb i innych organizmów wodnych stanowi Odra, Zalew Szczeciński, Dziwna i Świna. Korytarze lądowe tworzą również płaty kompleksów leśnych służące m.in. przemieszczaniu się i bytowaniu dużych ssaków. Lokalne lądowe korytarze ekologiczne tworzą: dolina Trzciąłowska (niewielki ciek wodny), aleje drzew jako korytarze przelotów nietoperzy i migracji owadów, szlaki sezonowego przemieszczania się płazów, drobne cieki itd. Należy zwaloryzować (zidentyfikować) korytarze ekologiczne rangi ponadregionalnej, jak i lokalnej celem ochrony i utworzenia systemu zapobiegania kolizji, w szczególności komunikacyjnych.

Proponowane formy ochrony przyrody

1. Na terenie gminy nie przewiduje się powołania nowych obszarowych form ochrony przyrody.

2. Proponuje się objąć ochroną drzewa pomnikowe (nr na mapie P55-P59) oraz utworzenie stanowiska dokumentacyjnego Klif Nadzalewowy w Lubinie SD.

Obiekty i instalacje uciążliwe dla środowiska

1. Należy ograniczyć do niezbędnego minimum lokalizację nowych obiektów budowlanych, w tym wysokiej zabudowy, w strefie nadmorskiej, celem zabezpieczenia różnorodnych, cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt chronionych.
2. Wskazana jest rewitalizacja i promocja transportu kolejowego, rozwój i promocja transportu wodnego oraz rozwój transportu intermodalnego celem ograniczenia zanieczyszczeń z ruchu samochodowego.
3. Przez gminę Międzyzdroje przechodzą ważne szlaki komunikacyjne linia kolejowa nr 401, droga krajowa nr 3 oraz droga wojewódzka nr 102 łącząca tereny nadmorskie. Emisja zanieczyszczeń spalinowych i akustycznych jest zwiększona wzdłuż tych ciągów komunikacyjnych i wzrasta szczególnie w sezonie letnim. Drogi te tworzą bariery ekologiczne.
4. Modernizacja i rozbudowa ciągów komunikacyjnych musi uwzględniać wymogi kompleksowej ochrony środowiska, w tym poprzez budowę przejść dla zwierząt, działań na rzecz ograniczenia hałasu komunikacyjnego i jak najmniejszą ingerencję w środowisko naturalne.
5. Ze względu na emisję pól elektroenergetycznych w strefie ochronnej wzdłuż linii należy wykluczyć zagospodarowanie terenu na cele stałego przebywania ludzi. Należy zachować odległość poziomą, co najmniej 14,5 m od najbliższego przewodu do projektowanego budynku.
6. Należy dążyć do przebudowy infrastruktury napowietrznej linii elektroenergetycznych na kablową.
7. W odniesieniu do sieci gazowej wysokich ciśnień należy przestrzegać zasad zagospodarowania stref kontrolowanych określonych przepisami odrębnymi.
8. Należy ograniczyć emisję niską gazów i pyłów pochodzącą z lokalnych źródeł tj. tereny zabudowane: miejscowe kotłownie i gospodarstwa indywidualne. Modernizacja systemów ogrzewania powinna uwzględniać bardziej przyjazne dla środowiska nośniki energii, w szczególności odnawialne jej źródła.
9. Modernizacji wymaga system gromadzenia i sortowania odpadów komunalnych, których szczególne obciążenie występuje w sezonie letnim.

7. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskazuje na obowiązek wyłożenia prognozy oddziaływania na środowisko wraz z projektem *Studium* uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do publicznego wglądu.

Owiążek udostępnienia prognozy wynika również z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko uwzględnia i przytacza informacje zawarte w *Studium*, opracowaniu ekofizjograficznym oraz projekcie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie uwzględnia dostępne materiały specjalistyczne, decyzje, opinie i uwagi złożone w trakcie procedur wstępnych.

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wskazuje w art. 53, iż zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko należy uzgodnić z właściwymi organami.

Prognozę wykonano w zakresie i stopniu szczegółowości uzgodnionym przez:

- Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Szczecinie – pismo WOPN - OS.411.29. 2015.KM z dnia 14 kwietnia 2015 r.
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kamieniu Pomorskim – pismo PS-ZN400-2/15 z dnia 30 marca 2015 r.

Zawiera charakterystykę istniejącego stanu środowiska, ocenę wpływu na środowisko dotychczasowego przeznaczenia terenu i projektowanego sposobu użytkowania, określa potencjalne zagrożenia i ocenę skutków realizacji ustaleń *Studium* dla środowiska, opisuje działania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych skutków oddziaływania projektowanych zmian na środowisko.

Głównym przedmiotem ustaleń *Studium* jest zmiana funkcji użytkowania terenów. Zmiany te podyktowane są potrzebami społecznymi i ekonomicznymi mieszkańców. W *Studium* nie ma terenów będących w konflikcie z wytycznymi zawartymi w opracowaniu ekofizjograficznym. Kolidzje głównych funkcji związane są ze specyfiką gminy i zachodzą w sferze ochrony przyrody z funkcją turystyczną, gospodarczą i tranzytową z sąsiadującymi gminami. Pogodzenie sprzecznych interesów wymaga znacznego kompromisu dla zachowania zrównoważonego rozwoju pomiędzy procesami urbanizacyjnymi a ochrona naturalnych zasobów przyrodniczych.

Projekt *Studium* uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyzdroje zakłada trzy podstawowe cele rozwoju gminy:

- a) utrzymanie funkcji ochronnych,
- b) poprawę warunków życia mieszkańców,
- c) rozwój funkcji turystycznej - opartej głównie o walory wodne obszaru gminy (wody morskie wewnętrzne i zewnętrzne).

Ustalenia projektu *Studium* głównie odnoszą się do miasta Międzyzdroje, Wapnica i Lubiń oraz w nieco mniejszym stopniu do miejscowości Trzciągowo, Wicko i Zalesie. Cały teren gminy, poza miastem Międzyzdroje, objęty jest różnymi formami ochrony przyrody. Największe z nich to: WPN i obszary Natura 2000. Powstające plany ochrony dla obszarów

Natura 2000 oraz plan ochrony parku określają szczegółowo możliwości rozwoju i ingerencji w środowisko przyrodnicze. Ustalenia zawarte w *Studium* dotyczą główne części lądowej gminy, która zajmuje powierzchnię 61, 4 km² (cała gmina wraz z wodami Zalewu Szczecińskiego 114, 42 km²). W *Studium* wydzielono dziewięć obszarów planistycznych (struktury funkcjonalno-przestrzenne), dla których wprowadzone zostały szczegółowe ustalenia. Wydzielone struktury to:

- I. Pas nadmorski (w tym: plaże, wydmy nadmorskie i lasy ochronne w pasie technicznym).
- II. Strefa centralna miasta – Kąpielisko.
- III. Zachodnia część miasta.
- IV. Nowe centrum.
- V. Wschodnia część miasta.
- VI. Południowa część miasta.
- VII. Zespół miejscowości Wicko, Wapnica, Lubin.
- VIII. Tereny leśne w zachodniej części gminy (poza WPN).
- IX. Tereny WPN wraz z wodami Zalewu Szczecińskiego.

Najistotniejsze założenia, które będą miały znaczący wpływ na zmiany w środowisku przyrodniczym dotyczą miejscowości Międzyzdroje i jej okolic, pasa nadmorskiego oraz okolic Zalewu Szczecińskiego. Skutki ustaleń *Studium* dla środowiska wskazane zostały w dwóch blokach korzystne i docelowo niekorzystne. Korzystne związane są z terenami zielonymi, zrekultywowanym wysypiskiem śmieci, jak również z terenami oczyszczalni i przepompowni ścieków. Natomiast skutki docelowo niekorzystne obejmują tereny głównie okolic miasta Międzyzdroje oraz Lubin-Wapnica, gdzie przewidywane są zmiany przeznaczenia dotychczasowego użytkowania, zabudowy mieszkaniowo - rekreacyjnej, presji urbanizacyjnej i rozprzestrzenianie się stref zabudowy na terenach leśnych na zapleczu wydm i pasa technicznego, budowy kładki pieszej, ciągnącej się przez cały obszar gminy, na wydmach przymorskich wraz z obiektami towarzyszącymi. W trakcie prac nad *studium* przeprowadzona została wizja terenowa, w celu zinventaryzowania stanu zachowania i zasięgu siedlisk przyrodniczych, w tym w szczególności siedlisk o znaczeniu priorytetowym. Jak wynika z lustracji terenowej przeprowadzonej 13 grudnia 2016 r. przez RDOŚ część siedlisk nie występuje jak np. fragment wydmy szarej (2130) przy moło w Międzyzdrojach, czy w obszarze nadbrzeża w okolicach Wicka i Lubina łągowe lasy dębowo-wiązowo - jesionowe (91F0).

Znaczące konflikty pomiędzy ustaleniami *Studium* a cechami środowiska dotyczą w głównej mierze: terenów znajdujących się w strefie ponadnormatywnego poziomu hałasu (linia kolejowa, droga nr 102, S-3) oraz zanieczyszczeń powietrza spalinami samochodowymi, jak i terenów objętych nową zabudową a cennych przyrodniczo (w tym chronione siedliska przyrodnicze), zabudową wysoką w strefie nadmorskiej (do 55 m n.p.t.).

W *studium* nie zakłada się wprowadzania funkcji przemysłowych na obszarze gminy, w tym szczególnie lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Przeprowadzona analiza funkcjonowania środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem

środowiska przyrodniczego, wskazała na bardzo duże bogactwo i potencjał gminy Międzyzdroje. Decyduje o tym zarówno specyficzne położenie, warunki geologiczne, klimat lecz również historia gospodarowania człowieka. Wszystkie elementy środowiska decydują o dużych walorach lecz również istotnych ograniczeniach w możliwościach planowania rozwoju. Składają się na to: sieć obszarów chronionych (Woliński Park Narodowy, 6 obszarów sieci Natura 2000, tereny cenne, lokalny korytarz ekologiczny) zajmujących ponad 90% powierzchni gminy, liczne pomniki przyrody oraz położenie w pasie głównego korytarze migracyjnego – południowego brzegu Bałtyku. Bogactwo walorów przyrodniczych gminy Międzyzdroje wymusza konieczność analizy wpływu ustaleń *Studium* na obszary Natura 2000, obiekty objęte ochroną, cenne elementy środowiska przyrodniczego nie objęte formami ochrony, walory przyrodniczo-krajobrazowe Wolińskiego Parku Narodowego, korytarze ekologiczne funkcjonujące na terenie gminy oraz swoiste warunki przyrodnicze strefy wybrzeża. Analiza wykazała zróżnicowany, jednak nie jednoznacznie znacząco negatywny wpływ zapisów *Studium* na powyższe elementy. W ujęciu generalnym uzyskano wskazanie o konieczności szczegółowego analizowania poszczególnych obszarów lub przedsięwzięć i wykonywania jednostkowych ocen oddziaływania na środowisko.

Przeprowadzona analiza zapisów *Studium* i wartości środowiskowych wskazała na obszary w których aktualny stan wykazuje zagrożenia dla środowiska oraz gdzie takowe się pojawią w efekcie przyjęcia tego dokumentu. Wskazano, że większość obszarów objętych już negatywnym oddziaływaniem będzie objęta takim również po wdrożeniu zapisów *Studium*. Nowe obszary objęte negatywnym oddziaływaniem *Studium* pojawiają się w Dolinie Trzciągowskiej i w Lubinie, i są związane z nową zabudową oraz w mieście Międzyzdroje w lokalizacjach zabudowy wysokiej.

Analiza aktualnego stanu środowiska we wszystkich obszarach planistycznych stanie się punktem porównania i dobrym wskaźnikiem monitoringowym. Wykazano zróżnicowany stan środowiska: od silnie zniekształconego, lokalnie zdegradowanego po obszary o wybitnych walorach. Rozpoznano również podstawowe problemy i zagrożenia dla funkcjonowania środowiska w ujęciu jego składników. Wskazuje się za jeden z głównych czynników braku bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę pitną, wzrost obciążenia ruchem turystycznym i jego wybitnie sezonowy charakter.

W projekcie zmiany *Studium* ustalono następujące cele generalne dla zrównoważonego rozwoju gminy Międzyzdroje:

Rozwiązania ograniczające negatywny wpływ ustaleń *Studium*.

W zakresie ochrony przyrody, kultury i krajobrazu, w miarę możliwości należy dążyć do:

- zachowania istniejących wartości przyrodniczych,
- zachowania korytarzy ekologicznych,
- ochrony obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej,
- na terenach przeznaczonych do zainwestowania zachowania maksymalnie dużych powierzchni biologicznie czynnych, na obszarze których priorytetem winno być

zachowanie aktualnie istniejącej szaty roślinnej,

- ograniczania gabarytów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a także nawiązania do tradycyjnych i historycznych rozwiązań architektonicznych,
- ochrony widoku i walorów krajobrazu.

W zakresie jakości elementów środowiska, w miarę możliwości należy dążyć do:

- utrzymania priorytetowości funkcjonowania kanalizacji w obrębie jednostek osadniczych z oczyszczalniami ścieków w Międzyzdrojach i Wapnicy,
- zalecenia stosowania mediów grzewczych oraz rozwiązań technicznych minimalizujących tzw. „niską emisję” zanieczyszczeń do powietrza poprzez stosowanie niskoemisyjnych paliw ekologicznych oraz wysokosprawnych nowoczesnych technologii ich spalania, co umożliwi realizowaną pełną gazyfikację głównych obszarów osadniczych gminy.

Do działań łagodzących oddziaływanie projektowanego zakresu *Studium* na środowisko można zaliczyć:

- wyznaczenie obszarów podlegających wyłączeniu z zainwestowania i pozostawienia w aktualnym systemie użytkowania: płyty murawy w Dolinie Trzciągowskiej, płyty łągów u podnóża klifu w Lubinie,
- wyłączenie strefy przybrzeżnej w rejonie Lubina z możliwości realizacji budowy przystani jachtowych i koncentrację funkcji mariny w oparciu o istniejący obszar portu,
- ograniczenie wysokości dominant krajobrazowych i uwzględnieniu wymagań środowiskowych (decyzja środowiskowa) przy ich realizacji (korytarz migracyjny awifauny).

Na etapie opracowywania planów miejscowych dla poszczególnych obszarów uszczegółowienia wprowadzą możliwość wypracowania szczegółowych działań minimalizujących negatywny wpływ projektowanych przedsięwzięć.

Kolejnym etapem będą indywidualne, realizowane postępowania ocen oddziaływania na środowisko (obszar Natura 2000), w którym wskazanie działań minimalizujących (kompensacyjnych) jest jednym z obligatoryjnych punktów raportu.

Zestawienie w prognozie potencjalnych zagrożeń oraz przedstawione przewidywane skutki realizacji *Studium* nie są równoznaczne z likwidacją czy wyeliminowaniem wszelkich zagrożeń dla środowiska, jakie mogą w przyszłości powstać w skutek realizacji ustaleń zawartych w tym dokumencie. Na etapie sporządzania sygnalizuje się możliwość wystąpienia zagrożeń, likwidacji bądź ich zmniejszenie możliwe jest dopiero na późniejszych etapach np. na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę.